

ЗДРОУЕ І ПРЫГАЖОСЦЬ МАЛОЧНАЙ ЗАЛОЗЫ
Такой будзе тэма нашай чарговай «прамой лініі» з удзелам за- гадчыка аддзела онкамамалогіі Рэспубліканскага навукова-практычна- нага цэнтра анкалогіі і медыцынскай радыялогіі імя М.М. Аляксандра- ва, прафесара, доктара медыцынскіх навук Леаніда Аляксеевіча ПУТЫРСКАГА, які адкажа на вашы пытанні сёння з 14.00 да 15.30 па нумарах 8 (017) 292 38 92 і 292 38 21.

Прамая лінія МНС
Мая бяспека, мая ахова
У чацвер, 9 снежня, з 10.00 да 11.00 намеснік міністра ўнутраных спраў — начальнік міліцыі грамадскай бяспекі Юўген Юўгенавіч ПОЛУДЗЕНЬ адкажа на любыя пытанні грамадзян, звязаныя з асабістай і маёмаснай бяспекай, свечасовым рэагаваннем на паведамленні аб правапарушэннях, прафілактыкай злачынстваў, бяспекай дарожнага руху, ахоўнымі паслугамі.
Тэлефон «прамой лініі» Міністэрства ўнутраных спраў: 8 (017) 218 55 30.
Пытанні можна пакінуць і па электронным адрасе miapress@mia.by.

9 СНЕЖНЯ 2010 г.

ЧАЦВЕР № 241 (26849)

Кошт 650 рублёў

ВЫДАЁЦЦА 3 9 ЖНІўНЯ 1917 г.

ЗВЯЗДА

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

Аляксандр ЛУКАШЭНКА:

БЕЛАРУСЬ ПЕРАКАНАЎЧА ДАКАЗАЛА СВАЮ ЗДОЛЬНАСЦЬ АДКАЗВАЦЬ НА ГЛАБАЛЬНЫЯ ВЫКЛІКІ СУЧАСНАСЦІ

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр Лукашэнка накіраваў прывітанне ўдзельнікам чацвёртага афіцэрскага сходу Узброеных Сіл Рэспублікі Беларусь. Аб гэтым карэспандэнту БЕЛТА паведамілі ў прэс-службе беларускага лідара.
Кіраўнік дзяржавы выказаў удзячнасць афіцэрскаму складу за разуменне сітуацыі і самаадданую ратную працу, якая дала магчымасць дасягнуць высокіх вынікаў у будаўніцтве і развіцці арміі як гаварыцца ў прывітанні. — За гэты перыяд супраць нашай краіны прымяняліся эканамічныя санкцыі і палітычныя дэмаршчы, спробы дэстабілізацыі ўнутрыпалітычнай сітуацыі і актывізацыя ваеннай дзейнасці непасрэдна паблізу граніч дзяржавы. Але менавіта ў гэтых умовах Беларусь пераказала даказала сваю здольнасць

адказваць на глабальныя выклікі сучаснасці.
Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што ўдасканаленне сістэмы ваеннай бяспекі — працэс бесперапынны. Канцэпцыйнай будаўніцтва і развіцця Узброеных Сіл Рэспублікі Беларусь да 2020 года канчаткова замацаваны пераход ад этапу рэарганізацыі да інтэнсіўнага нарошчвання баявых магчымасцяў арміі.
Мэта гэтага працэсу з'яўляецца пераход Узброеных Сіл на новы якасны узровень, павышэнне іх бяздольнасці, перш за ўсё за кошт мадэрнізацыі і перааснашчэння на новыя сістэмы ўзбраення, росту якасці падрыхтоўкі органаў ваеннага кіравання і войскаў, удасканалення ўсіх структурных элементаў абароннага ведамства.
Цяпер у Рэспубліцы Беларусь рэалізуецца абноўленая Канцэпцыя нацыянальнай бяспекі. Яна ўлічвае знешнія і ўнутраныя пагрозы. Вызначае ключавыя накіраваныя дзейнасці па абароне нацыянальных інтарэсаў, у тым ліку ў ваеннай сферы. Прыярытэтнымі сярэд іх з'яўляюцца умацаванне ў грамадстве пачуцця патрыятызму,

эфектыўнае стратэгічнае стрымліванне і развіццё ваеннай арганізацыі, аснову якой складаюць Узброеныя Сілы.
«Мэта дзейнасці афіцэрскага корпуса краіны — забяспечэнне здольнасці і гатоўнасці нацыянальнай арміі да выканання задач па прызначэнні ў любых умовах сітуацыі, — адзначае ў прывітанні. — Сярод галоўных задач — поўнае і якаснае выкананне плана падрыхтоўкі Узброеных Сіл, павышэнне ўзроўню баявой і мабільна-аперацыйнай гатоўнасці, аперацыйнай і баявой падрыхтоўкі, зладжанасці органаў кіравання і палявой вывучкі войскаў».
«Сёння Рэспубліка Беларусь з'яўляецца незалежнай суверэннай еўрапейскай дзяржавай, якая адбылася, дзе надзейна забяспечаны мір, стабільнасць і бяспека. Так будзе і ў далейшым, таме што палітычны курс дзяржавы падтрымліваецца беларускім народам», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка.
Кіраўнік дзяржавы перакананы, што афіцэрскаму корпусу беларускай арміі з'яўляецца ўвасабленнем высокай ваеннай культуры, прафесіяналізму і маральнасці.

ЧАРАВІКОВЫ ТУЗІН

Беларускі абутак на кірмашах раскупляецца ўлет!

РОЗГАЛАС

У АШХАБАД — ЗА ЧАТЫРЫ ГАДЗІНЫ
3 14 снежня Нацыянальная авіякампанія «Белавія» адкрывае новы рэгулярны рэйс па маршруце Мінск — Ашхабад — Мінск.
Палёты ў сталіцу Туркменістана будуць выконвацца адзін раз у тыдзень па аўторках, са зваротным вылетам па серадах. Са сталіцы Беларусі ў Ашхабад можна будзе дабрацца за чатыры гадзіны. Час вылету з Мінска — 23.40, прыбыццё ў Ашхабад у 6.40. Вылет назад у 7.40, прыбыццё ў Мінск — у 8.50 па мясцовым часе. Рэйс Мінск — Ашхабад будзе выконвацца самалётам Боінг 737-500, што забяспечыць пасажырам аслугоўванне на борце па эканом- і бізнес-класах.
Сяргей РАСОЛЬКА.

ЗАТРЫМАЛІ ПА ГАРАЧЫХ СЛЯДАХ

Вадзіцель, які пакінуў месца здарэння, у той жа дзень даваў паказанні...
...Трагедыя адбылася на дарозе каля Крывічоў, што ў Мядзельскім раёне. У 16.20 аўтамабіль «Жыгулі», за рулём якога сядзеў 41-гадовы мядзельскі жыхар, рухаўся з невялікай хуткасцю па прамой дарозе. Бачнасць была абмежавана. Неўзабаве машына наехала на нейкі прадмет. Гэтым «прадметам» аказаўся беспрацоўны 49-гадовы мужчына, які ў невярозным стане спяў на дарозе. Трагедыя адбылася імгненна, таму бедлага, напэўна, нават не і зразумела, што здарылася. Вадзіцель — не дзіва — разбурыў і пакінуў месца здарэння. Але, як вядома, усё патаемнае, рана ці позна, становіцца вядомым. У той жа дзень ён расказаў супрацоўнікам міліцыі, што і як адбылося. Па гэтай справе вядзецца разбор.
Аляксандр СЯНЮЦЬ.

ЗГАРЭЛІ АДРАЗУ ЧАЦВЁРА

У Віцебскай вобласці ўсяго за адны суткі на двух пажарах загінула шэсць чалавек (на адным з іх — чатыры чалавекі).
Як паведаміла «Звяздзе» прэс-сакратар Віцебскага абласнога ўпраўлення па надзвычайных сітуацыях Марына ФАНДО, увечары ў Полацку ў доме загінулі тры мужчыны і два жанчыны, згодна з папярэднімі звесткамі яны атрыліся чадам. Мяркуюцца, што прычынай пажару стала неасцярожнасць пры курэнні. Перад трагедыяй расківалі спіртное. Дом, дарчы, быў адключаны ад электразабеспячэння і газазабеспячэння за няплату. У той жа вечар і па той жа прычыне ў вёсцы Гуркі Гародзінскага раёна загінулі ў доме мужчына і жанчына. Жанчына прыйшла ў госці пасля таго, як атрымала пенсію. Хацела разам адвядзюкаваць падзею. Яна стаяла на ўліку за злоўжыванне спіртным. Ды і гаспадар дома, нягледзячы на тое, што ўсяго месяцаў шэсць таму вярнуўся з ЛПП, працягваў злоўжываць спіртным, нідзе не працаваў. Маж іншым, за некалькі дзён да трагедыі мужчына, які загінуў, прысутнічаў на пасяджэнні савета прафілактыкі, які праводзіў старшыня сельскага Савета. Слухаў пра тое, чаго нельга рабіць, каб, не дай Божа, не адбыўся пажар. Цяга да гарэлі перамагла.
Аляксандр ПУКШАНСКІ.

Навіны Беларусі і замежжа ў рэжыме on-line на сайце «Звязды» — www.zviazda.by

НАСТУПНЫ МЕСЯЦ — МЕНШ АПЛАТА

Дзмітрый Аляксандравіч Мешчаракоў пражывае ў аддзеленым кругласутачнага знаходжання Талачскага тэрытарыяльнага цэнтры сацыяльнага аслугоўвання насельніцтва і пляціц за пражыванне 80 працэнтаў уласнай пенсіі штомесяц. Прычым менавіта аплату і датычыцца званок у рэдакцыю нашай газеты. «Справа ў тым, што з 8 па 25 ліпеня я знаходзіўся ў санаторыі «Брызніна», ў аддзяленні кругласутачнага знаходжання не жыву, і, наколькі разумю, пляціц за пражыванне тут былі не павінен, — расставіў чыгач. — Аднак грошы за ліпень былі ўнесеныя цалкам, таму я напісаў заяву, каб мне іх вярнулі. І вось прайшоў ўжо шмат часу — вяртання няма. Што рабіць у такой сітуацыі?»

Між тым, у Міністэрстве працы і сацыяльнай абароны, куды ў сваю чаргу звярнуўся карэспандэнт «Звязды», запэўнілі: непаразуменні тут знікнуць. «Мы разабраліся з сітуацыяй і можам казаць: за пражыванне ў аддзяленні кругласутачнага знаходжання чыгач газеты сапраўды ўнёс «лішнія» грошы, — адзначыла кансультант аддзела развіцця і кардынацыі сацыяльнай дапамогі і сацыяльнага аслугоўвання Яніна Ладзішва. — Праўда, наконі іх вяртанне ўзніклі пэўныя цяжкасці, таму ў рэшце рэшт прынятае рашэнне: Дзмітрый Аляксандравіч, які застаецца ў аддзяленні, будзе зроблены залік на наступны перыяд. Інакш кажучы, у наступным месяцы за пражыванне дзевяціцца заплаціць менш — на суму, якая была пераплачана ў сувязі з ад'ездам у санаторыі ў ліпені».

«ГАРАЧЫ» 287 17 41

Сяргей ГРЫБ.

ІНАВАЦЫІ Ў АДУКАЦЫІ І ПРАЦОЎНЫЯ МЕСЦЫ Ў ГЛЫБІНЦЫ

Усенародны сход падрабязна асвятляе сродкі масавай інфармацыі, жонкі ме магчымасць пачуць нешта цікавае для сябе, уважчы, ацаніць. Першыя ўражанні ад падзеі падзяліліся розныя людзі.
Міхаіл СТРАПЕЦ, доктар гістарычных навук, прафесар Брэсцкага дзяржаўнага тэхнічнага ўніверсітэта:
— Галоўнае пытанне, якое ўзнікае пры ацэнцы беларускіх рэаліў у сучасным супольніцтве, можна сфармуляваць наступным чынам: «Ці аказалася жывацтва беларускай мадэлі грамадскага развіцця?» Менавіта з гэтага пункту гледжання трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае значныя рэзервы для ўдасканалення. У сваім дакладзе кіраўнік дзяржавы паказаў, што ўказаныя рэзервы маюць перадаць у асновы і прыкладныя галіны. У гэтых умовах трэба разглядаць вынікі Чацвёртага Узбеларускага народнага сходу. Галоўны вынік: гэта мадэль адбылася, яна мае знач

Аляксандр Лукашэнка накіраваўся ў Маскву для ўдзелу ў пасяджэннях ЕўрАзЭС, АДКБ і СНД

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка 8-10 снежня зробіць рабочыя візіт у Расійскую Федэрацыю.

Аляксандр Лукашэнка 9 снежня прыме ўдзел у пасяджэнні Між-дзяржаўнага савета Еўразійскага эканамічнага супольнства на ўзроўні кіраўнікоў дзяржаў, а таксама ў пасяджэнні ў рамках вышэйшага органа Мытнага саюза.

Праграмай візіту 10 снежня запланаваны ўдзел Прэзідэнта Беларусі ў сустрэчы кіраўнікоў дзяржаў — членаў АДКБ і пасяджэнні Савета калектыўнай бяспекі АДКБ. У другой палавіне дня адбудзецца пасяджэнне Савета кіраўнікоў дзяржаў — удзельнік СНД.

Указам Прэзідэнта Беларусі за дасягненне высокіх вытворчых паказчыкаў 25 чалавек удастоены дзяржузнагарод

За значныя асабісты ўклад у вытворчасць новай конкурэнтаздольнай прадукцыі, дасягненне высокіх вытворчых паказчыкаў, заслугі ў развіцці навукі, адукацыі, культуры, аховы здароўя, сельскай гаспадаркі 25 чалавек з розных рэгіёнаў Беларусі ўдастоены дзяржаўных узнагарод. Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр Лукашэнка 8 снежня падпісаў адпаведны Указ № 622.

У прыватнасці, ордэнам Айчыны II ступені узнагароджаны генеральны дырэктар ВА «Гомсельмаш» — дырэктар Гомельскага завода сельскагаспадарчага машынабудавання «Гомсельмаш» Валерый Жмайлік, ордэнам Айчыны II ступені — прафесар Беларускай дзяржаўнай акадэміі музыкі Тамара Ніжнікава. У ліку удастоеных ордэнаў Паўстання — токар Гомельскага завода сельскагаспадарчага машынабудавання «Гомсельмаш» Галіна Баранова, медалём «За працоўныя заслугі» узнагароджаны слесар-інструментальшчык Гомельскага завода спецыялтаргументу і тэхналагічнай аснасткі Ягор Душкін, праэктар Рэспубліканскага інстытута прафесійнай адукацыі Міхаіл Ільін і іншыя. У ліку узнагароджаных медалём Францыска Скарыны — дырэктар ліцэя № 1 імя А.С. Пушкіна горада Брэста Святлана Сямёнава, дацэнт кафедры спеваў Беларускай дзяржаўнай акадэміі музыкі Ірына Шыркунова.

Ганаровае званне «Заслужаны работнік прамысловасці Рэспублікі Беларусь» прысвоена дырэктару Гомельскага завода ліцця і нармальнага Алесандру Камко, а таксама першаму намесніку генеральнага дырэктара ВА «Гомсельмаш» Івану Пятручу. Ганаровага звання «Заслужаны работнік сельскай гаспадаркі Рэспублікі Беларусь» удастоены дырэктар Гродзенскага занальнага інстытута раслінаводства Нацыянальнай акадэміі навук Уладзімір Курьловіч.

БЕЛАРУСЬ ДАПАМОЖА ВЕНЕСУЭЛЕ Ў ПЕРАДОЛЕННІ НАСТУПСТВАЎ УДАРУ СТЫХІЙ

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка 8 снежня ў тэлефоннай размове з Прэзідэнтам Венесуэлы Уга Чавесам выказаў словы шчырай падтрымкі і салідарнасці народу Венесуэлы, які церпіць ад удару стыхій.

«У брацкай Беларусі з болей успрынялі паведамленне аб ахварха, выкліканых паводкамі і сходамі сельевых патокаў», — адзначыў Прэзідэнт. Аляксандр Лукашэнка папрасіў перадаць шчырыя салучэванні родным і блізкім загінулым. Ён падкрэсліў, што бяда венесуэльскага народа — не чужая для Беларусі. Прэзідэнт запэўніў свайго калегу, што Беларусь абавязкова падставіць плячо, як у свой час Венесуэла нашай краіне. Кіраўніком дзяржаўны ўраду дадзена даручэнне 9 снежня правесці пасяджэнне Прэзідыума Савета Міністраў, праламліваюць рэальныя маштабы стыхій, вызначаць аб’ём і характар дапамогі, вырацаваць канкрэтны план максімальнага садзейнічання брацкай Венесуэле.

Як падкрэсліў Уга Чавес, Венесуэла асабіла мае патрэбу ў тэхніцы і будаўніках для аднаўлення разбуранага. Прэзідэнт Венесуэлы таксама пацвярдзеў сітуацыю ў Беларусі напярэдадні выбараў і пажадаў Аляксандру Лукашэву поспеху і перамог.

САЎМІН БЕЛАРУСІ ВЫЗНАЧЫЦЬ ПАРАДАК ПЕРАДАЧЫ СУМЕЖНЫМ ДЗЯРЖАВАМ ПАРУШАЛЬНІКАЎ ПРАВІЛ ПРЫГРАНІЧНАГА РУХУ

Савет Міністраў Беларусі вызначыць парадак перадачы сумежным дзяржавам парушальнікаў правіл прыгранічнага руху. Гэта прадугледжана Указам № 624 «Аб некаторых пытаннях прыгранічнага руху», які 8 снежня падпісаў Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка.

Прыняцце ўказа звязана з заключэннем Рэспублікай Беларусь міжнародных дагавораў з Латвіяй, Рэспублікай, Літвойскай Рэспублікай і Рэспублікай Польшча аб прыгранічным руху, якімі ўстанавліваецца спрощаны парадак перасячэння Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь для жыхароў прыгранічных тэрыторый сумежных дзяржаў.

У мэтах забеспячэння рэалізацыі гэтых міжнародных дагавораў Савет Міністраў Беларусі будзе вызначаны парадак дзейнаў кампетэнтных органаў рэспублікі пры неабходнасці перадачы сумежным дзяржавам. Адначасова прынятым указам на гэтых іншаземцаў ускладаецца абавязак кампенсаваць расходы, звязаныя з іх перадачай сумежным дзяржавам.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

Работа па фарміраванні АЭП прадукаецца на ўзроўні экспэртаў

Аб гэтым паведаміў журналістам прэс-сакратар расійскага прэм’ер-міністра Дамітрый Пскоў па выніках праведзенай у падмаскоўнай рэзідэнцыі Нова-Агарова сустрэчы кіраўнікоў урадаў Беларусі і Расіі Сяргея Сідорскага і Уладзіміра Пуціна, перадае карэспандэнт БЕЛТА. «Перагаворы завершаны. На экспертным узроўні работа прадаўжаецца. Заяў для прэсы не будзе», — сказаў Дамітрый Пскоў.

У пачатку сустрэчы прэм’ер-міністры адзначылі, што ўрады дзвюх краін знаходзяцца ў пастаянным кантакце. Сяргей Сідорск звярнуў увагу, што застаюцца пытанні па пастаўках вуглевадароднай сыравіны і газу і іх неабходна вырашыць, каб з пачатку года эканомікі дзвюх краін працавалі ў нармальным рэжыме.

КАМУ ЁЎКУ, КАМУ — БУКЕТ З ГАЛІНАК НА СВЯТА

Кірмашы па продажы жывых ёлак пачнуць працаваць з 20 снежня. Усёго сёлета плануецца арганізаваць больш за 700 гандлёвых пунктаў па іх рэалізацыі, у тым ліку больш за 60 — у абласных цэнтрах.

Як паведамілі ў Міністэрстве лясной гаспадаркі, лясгосы краіны гатовыя прапанаваць для продажу больш за 200 тысяч дрэў. Па вопыту мінулых гадоў, гэтага больш чым дастаткова. Ды і цыны на ёлкі захавалі практычна на ўзроўні леташнім. Так, на влчаных кірмашах лясгосаў друцця вышынёй да метра будзе каштаваць ад 7 да 16,5 тысячы рублёў, ад 1,1 метра да 2 метраў — ад 8 да 20 тысяч, ад 2,1 метра да 3 метраў — ад 10,5 да 31,4 тысячы рублёў. Некаторыя лясгосы падрыхтавалі для рэалізацыі і навагоднія ёлкі ў кадках. Іх кошт складзе каля 60 тысяч рублёў за адно дрэўца вышынёй да метра. На влчаных кірмашах лясгосаў можна будзе набыць і букеты з галінак навагодніх дрэў. Прадаваць іх будуць па цане ад 1,3 да 4 тысячы рублёў.

Сяргей РАСОЎКА.

ЗАЦВЕРДЖАНА ДЗЯРЖПРАГРАМА ПА ЎВЕКАВЕЧАННІ ПАМЯЦІ АБАРОНЦАЎ АЙЧЫНЫ І АХВАР ВОЙНАЎ НА 2011—2014 ГАДЫ

Такое рашэнне змешчана ў пастанове Савета Міністраў № 1772 ад 3 снежня 2010 года. Аб гэтым карэспандэнту БЕЛТА паведамілі ў Апарце Саўміна.

Каардынатарам выканання праграмы будзе Міністэрства абароны. Адна з асноўных задач дакумента — вывучэнне няўлічаных воінскіх пахаванняў. Прадуюжыцца і работа па ўстанавленні імёнаў і лёсаў загінулых абаронцаў Айчыны і ахвяр войнаў. Дакумент прызначаны таксама забяспечыць свабодны доступ грамадзян да інфармацыі аб пахаванні і месцах іх пахаванняў. Прадугледжана і адасканаленне праграмаўнага забеспячэння аўтаматызаваных банкаў даных «Кніга Памяці» і «Воінскай пахаванні Рэспублікі Беларусь». На гэтыя мэты ў 2011 годзе плануецца выдзеліць Вр10 млн з рэспубліканскага бюджэту.

Што датычыцца мемарыяльных дошак, то ў бліжыця чатыры гады іх плануецца ўстанавіць не толькі ў Беларусі, але і ў Польшчы — у памяць аб вайнах, якія загінулі ў чэрвені 1941 года пры абароне пераправы праз раку Нараў, а таксама ў Расіі — для ўвекавечання падзвігу загінулых на «Неўскім пятачку».

Акрамя таго, праграма павіна забяспечыць выкананне адпаведных міжнародных дагавораў і пагадненняў, нормуў міжнароднага права, звязаных з забеспячэннем захаванасці пахаванняў ізнземных ваеннаслучаўчых. Яа адзначаецца ў дзяржпраграме, цікавасць да арганізацыі і правядзення ваенна-мемарыяльнай работы ў Беларусі акрамя краін СНД прывялі Аўстрыя, Венгрыя, Германія, Ізраіль, Італія, Польшча, Румынія, Амерыка і Францыя. І гэта актуальны напрамак супрацоўніцтва. Пачынаючы з 1995 года, спецыялісты рэканструкіраванчых і пошукавых падраздзяленняў Узброеных Сіл устанавілі нямала такіх мясцін, дзе спачыва-

Юрый ЖАДОБІН:

«ГАЛОЎНЫМ У АФІЦЭРУ ЗАЎСЁДЫ БЫЛІ ЯГО ВЫСОКІЯ МАРАЛЬНЫЯ ЯКАСЦІ, ЯГО ПАТРЫЯТЫЗМ — БЕЗ ГЭТАГА НЯМА АФІЦЭРА, А ЁСЦЬ НАЁМНІК»

Міністр абароны генерал-лейтэнант Юрый Жадобін на Афіцэрскім сходзе Узброеных сіл Рэспублікі Беларусі выступіў з прававай, дзе ацаніў змены падчас мінулай пяцігодкі, а таксама акрэсліў задачы, пастаўленыя перад беларускімі афіцэрамі на бліжэйшы час.

— Рашэнні ІІІ Усебеларускага народнага сходу вызначылі мінулае пяцігоддзе як пяцігоддзе інавацыйнага развіцця. Час пацвердзіў правернасць гэтых рашэнняў і адначасова паказаў высокі запас трываласці беларускай палітычнай сістэмы і здольнасці нашай мадэлі сацыяльна-эканамічнага развіцця вытрымліваць глабальныя удары ў розных сферах. Менавіта ў гэты перыяд суцэтнага эканамічнага крызісу і бепрэцэдэнтнага эканамічнага і палітычнага ціску на рэспубліку на практыцы пацвердзілася здольнасць нашай дзяржавы ў са-

мых складаных умовах забяспечыць годны ўзровень жыцця грамадзян, сацыяльна-палітычную стабільнасць і нацыянальную бяспеку, — сказаў Юрый Жадобін і дадаў, што апошняй пільга гадоў Узброеных Сіл Беларусі былі перш за ўсё арыентаваныя на перавод арміі на новыя якасны ўзровень — у прыватнасці, праводзілася аптымізацыя структуры Узброеных Сіл, было завершана стварэнне уласнай сістэмы ваеннай адукацыі, створана нацыянальная сістэма падрыхтоўкі лётчыкаў і гэтак далей. — Такім чынам, ваенны складнік ў забеспячэнні нацыянальнай бяспекі прыведзены ў стан, адэкватны сутнасці і зместу сучаснай вайны і ўзброенай барацьбы, багатовыя і баяздольныя Узброеныя Сілы Рэспублікі Беларусь сталі найважнейшым сродкам стрымлівання, прадуцціна вайны, — перакананы міністр абароны.

Пры гэтым Юрый Жадобін звярнуў увагу прысутных афіцэраў, што сітуацыя ў свеце карэнным чынам мяняецца, таму пры далейшым развіцці Узброеных Сіл нашай кра-

іны трэба ўлічваць новыя фактары і умовы, шукаць іншыя падыходы і рашэнні:

— Сістэма міжнародных адносін, якая склалася з часоў заканчэння Другой сусветнай і «халоднай» войнаў, незваротна сыходзіць у мінулае. У свеце адбываюцца складаныя, шматгранныя працэсы, абумоўленыя з’яўленнем новых цэнтраў сілы, суперцітствам за доступ да прыродных рэсурсаў... Новае гуманізе атрымалі экалагічныя і іншыя агульначалавечыя выклікі і праблемы. Як прыклад — сітуацыя са свінымі і тушымым грыпам, засухай і пажарамі ў Расіі, а таксама некантралюемая міграцыя з больш бедных краін, перспектывы недахопу харчоу, вады, змены клімату — усё гэта патрабуе ўліку і рэагавання. Абстравыліся і праблемы бяспекі ў палітычнай сферы. Перш за ўсё гэта выражаецца ў выкарыстанні шэрагам краін і кааліцыі новых структураў і метадаў, якія пераащдажаюць забеспячэнню іншымі краінамі, у тым ліку і Беларусі, сваіх законных нацыянальных інтарсаў у гэтай галіне... Усё болыш і больш абгрунтаванай становіцца боязь за лёс страцёнчай стабільнасці: некаторыя краіны ў аснове сваёй палітыкі кладуць ваенную сілу, робячы яе самым важным інструментам, — сказаў Юрый Жадобін.

Ён таксама акрэсліў задачы будаўніцтва і развіцця Узброеных Сіл да 2020 года, якія вынікаюць з канцэпцыі нацыянальнай бяспекі, падпісанай Прэзідэнтам 9 лістапада 2010 года.

— У сучасных умовах войны выйрогаць не войскі, а народы, таму першаступенную ўвагу трэба ўдзяляць развіццю ў грамадстве

«БЕЛАРУСЬ ГАТОВАЯ ДА ПЕРАМОЎ З ЕЎРАСАЮЗАМ ПА СПРАШЧЭННІ ВІЗАВАГА РЭЖЫМУ»

Аб гэтым заявіў начальнік дэпартамента па грамадзястве і міграцыі МУС Беларусі Аляксей БЯГУН на сустрэчы з журналістамі. Неадразарава ў інтэрнэт-публікацыях даводзілася чытаць, што Еўрасаюз настаяе на такіх перамовах, а кампетэнтныя органы Беларусі не ідуць насустрач. Але начальнік дэпартамента назваў гэтае меркаванне памылковым.

— Я кампетэнтна магу заявіць, што яшчэ ў пачатку гэтага года беларускі бок выказаў гатоўнасць весці дыялог з Еўрасаюзам адносна заключэння пагаднення аб узаемных паездках грамадзян, — адзначыў Аляксей Бягун. — Пасля гэтага ЕС узвў паўзу адносна гэтага пытання. І дагэтуль ніякай актыўнасці не праўілае. Мы дастаткова сур’ёзна вывучылі вопыт маладзскіх, расійскіх і украінскіх калег па заключэнні адпаведных пагадненняў. І даўно чакаем прадстаўнікоў еўраструктур у Мінску, каб пачаць перамовы па візам.

Дарчы, у наступным годзе павінен запрацаваць спрощаны рэжым для жыхароў прымежных зон на мяжы з Латвіяй, Літвой і Польшчай. Праваахоўнікі прагназуюць, што дакументы для такога спрощанага ўезду зможа атрымаць каля мільёна беларусаў.

«Павальнай выдачы біяпашпартаў у Беларусі не будзе»

Сёлета Савет Міністраў зацвердзіў план мерапрыемстваў на 2011 год, які тычыцца ўвядзення біяметрычных дакументаў. Маркучэцка, што ўвесь асноўны аб’ём работы ў гэтай сфе-

У МІНСКУ З’ЯВІЦЦА ПЕРШЫ ЛІЧБАВЫ КІНАТЭАТР

Маркучэцка, што ён размесціцца ў раёне новай забудовы ў старой частцы горада (Грушаўка), ля выхаду са станцыі метро новай лініі, якая будзецца. Ужо вядомай і назва кінатэатра — «Авангард». Пра гэта паведаміў генеральны дырэктар УП «Кінавідэапракат» Васіль КОКТЫШАР.

Пакуль што вядзецца праектаванне першага лічбавага кінатэатра. Яго будаўніцтва павіна завяршыцца праз 6-7 гадоў. Іх пачнуць будаваць Васіль Коктыш, у «Авангардзе» будзе некалькі залуў узроўню «люкс», адна — «супер-люкс» (са столікамі, барам і г.д.), астатнія залы будуць аформленыя на ўзроўні камфортнасці сённяшняга «Кіева». Прадугледжаны там і дзіцячы пакой, дзе бацькі змогуць пакінуць сваіх малых на час сванс. Маркучэцка, што «Авангард» будзе больш рэнтабельным, чым «Кіеў», хоць у апошнім гэты паказчык складае 67 працэнтаў. Па разнастайнасці рэпертурау мы сёння апрадужаем многія еўрапейскія сталіцы. У тым ліку і Лондан, дзе дэманструюць у асноўным галівудскія стужкі. У сталічным пракаце «галівуду» менш, затое больш еўрапейскага кіно, расійскага, азіяцкага.

Сёлета за 11 месяцаў сталічныя кінатэатры паказалі 295 фільмаў, асвожылі 4 млн 200 тыс. глядачоў (для параўнання, за ўвесь мінулы год — 4 млн 170 тысяч). Павелічэнню глядацкай аўдыторыі, на думку Васіля Коктыша, спрыяе большая разнастайнасць выбару і павышэнне ўзроўню камфортнасці саміх кінатэатраў. Па гэтым паказчыку мы хуткімі тэмпама набліжамся да Еўропы. А кінатэатр «Кіеў», які першым быў абсталяваны сістэмай 3D, ужо і сёння па камфортнасці не аступае сваім захаднім «калегам».

Да канца бягучага года пройдзе першы 3D-паказ у кінатэатрах «Салют» і «Цэнтральны». У наступным годзе сваім заламі для прагляду фільмаў у фармаце 3D абзавядуцца яшчэ тры мінскія кінатэатры — «Бярэсце», «Перамога» і «Аўрора». Усе кінатэатры, дзе ўкараняюцца лічбавыя тэхналогіі, аўтаматычна становяцца кінатэатрамі павышай камфортнасці, падкрэсліў Васіль Коктыш (гэта і адлегласць паміж радамі, і вышыня ўзроўню, і зручнасць крэслаў, і г.д.). А да канца новай пяцігодкі сам тэрмін «павышаная камфортнасць» увуглегу перастане прымяняцца да кінатэатраў, бо ўсе яны на той час будуць адпавядаць гэтаму патрабаванню.

У больш аддаленай перспектыве (у 2015-2016 гадах) плануецца абсталяваць сталічны «Кастрычнік» найноўчай сістэмай ІМАХ, якая таксама даць магчымасць прагляду фільмаў ў фармаце 3D.

Сярод апошніх прэм’ер, якія жыхары і госці сталіцы змогуць убачыць у самы бліжэйшы час, Васіль Коктыш назваў «Хронікі Нарніі», «Трон. Спадчына», «Ёлкі» і «Брэсцкую крэпасць». Асабліва парадку кінамаг студзень 2011 года, калі ў мінскім пракаце з’явіцца адрэз 14 праг’ер, прапуючы якія будзе няправільна.

Цэны на білеты на фільмы ў фармаце 3D вышэй, чым на звычайныя сеансы (гэта 15 тысяч на дзёсны сеанс і 20 — на вярчэнні), але яны ніжэй, чым у Расіі ці Украіне, звярнуў увагу гендырэктар «Кінавідэапраката».

Калі летась бюспрочным лідарам сталічнага прагледу быў «Аватар», зняты па тэхналогіі 3D (на яго прагледу 380 тысяч чалавек), то сёлета першую прыступку рэйтынгу папулярнасці заняла 3D-анімацыя «Шрок назавуцься!» (222 тысячы глядачоў). «Гары Потэр» (зробленыя без 3D-тэхналогіі) пакуль трымаецца на другім месцы (157 тысяч). За ім яшчэ адна 3D-анімацыя — «Аліса ў Краіне Цудаў» Ціма Бёртана.

патырытэмаў, выхаванню ў грамадзян пачуцця адказнасці за абарону Айчыны, павышэнню матывацыі ў вайсковай службе, умацаванню кадравага патэнцыялу Узброеных Сіл, іншых войскаў і воінскіх фарміраванняў, — сказаў міністр абароны і дадаў, што пры гэтым будзе ўдасканальвацца сацыяльная абарона вайскоўцаў, будзе змяняцца структура абаронных выдаткаў на пераанашчэнне Узброеных Сіл, на мадэрнізацыю ўзбраення і вайсковай тэхнікі.

Таксама Юрый Жадобін дадаў, што ў новай канцэпцыі нацыянальнай бяспекі ўпершыню ўведзены тэрмін «інфармацыйнае супрацьборства», што павіна даць імпульс для далейшай працы ў гэтым напрамку: — Падчас будаўніцтва і развіцця сістэмы ідэалагічнай працы афіцэрскаму корпусу трэба будзе авалодаць перспектывімімі тэхналогіямі працы са свядомасцю і спіскай чалавека, у тым ліку і з выкарыстаннем самых сучасных тэхнічных сродкаў.

Асобна міністр абароны спыніўся на афіцэрскім корпусе Узброеных Сіл — ён адзначыў, што з мінулых пяць гадоў пераважна больш шасць афіцэраў належным чынам выконвала свае абавязкі, чынам джанжэннем гэтага з’яўляецца і энжынерэ злучнасціна ў войску. Казыфіцыт злучнасцінаці скараціўся з 5,4 у 2005 годзе да 3 у мінулым, да 2,1 у бягучым.

Сёлета больш за 73% часцей сухапутных войскаў і 76% часцей ВПС і ПАПА нагул жывуць без злучнасціва і здарэнняў, — сказаў Юрый Жадобін.

— Галоўным у афіцэру ва ўсе часы былі яго высокія маральныя якасці, яго патрыятызм — без гэтых якасцяў няма афіцэра, а ёсць наёмнік, — перакананы Юрый Жадобін.

— У сучасных умовах войны выйрогаць не войскі, а народы, таму першаступенную ўвагу трэба ўдзяляць развіццю ў грамадстве

— У сучасных умовах войны якасці былі яго высокія маральныя якасці, яго патрыятызм — без гэтых якасцяў няма афіцэра, а ёсць наёмнік, — перакананы Юрый Жадобін.

Абзац

▲ Грунвальдская вуліца з’явілася на генплане забудовы новага жылога мікрараёна ў Полацку. Рашэнне прынятае дэпутатамі Полацкага гарсавета пасля грамадскага абмеркавання. Забудова Грунвальдскай вуліцы пачнецца ў наступным годзе.

▲ Навуковай Інстытута эксперыментальнай батанікі імя Купрэвіча НАН Беларусі працуюць над стварэннем ілюстраванай кнігі ў шасці тамах «Флора граўічў Беларусі». Першы том выданы з падрабязным апісаннем прыкладна 200 відаў шапачкавых грыбоў плануецца выдаць налета.

▲ За два месяцы працы 20-гадовая касірка крамы ў Цэнтральным раёне Мінска скрала амаль 7 млн рублёў. Маючы доступ да спецыяльнага чыпа і ведаючы код на адмену касавых аперацый, дзятчына прысабечала грошы, атрыманыя ад пакупнікоў. Гэтыя махінацыі яна рабіла штодня. Выявіць іх змагла 6 толькі поўная развітая крама. Устанавіць канал выкрадання грошай злучыла супрацоўнікам аздзела па барацьбе з эканамічнымі злачынствамі Цэнтральнага РУУС сталіцы.

Поўны абзац

▲ У Швецыі паляўнічы, што страляў у лася, забіў не толькі жывёліну, але і лыжніка, які апынуўся непадалёк. Трагедыя здарылася ў мінулую суботу на поўдні краіны. Палюўніком была жанчына. Яна і яе спадарожнік былі ў шоку, калі даведліся пра гібель чалавека. Яя наказала расследаванне, палюўніцна зрабіла толькі адзін стрэл, які каштаваў яшчэ лыжніку. Куля спачатку трапіла ў лася, але прайшла на вылет, пасля чаго забіла 71-гадовага мужчына. Такія выпадкі, калі куля праходзіць праз цела жывёліны, нярэдка і сведчаць эксперты. Дагэтуль у такіх сітуацыях царпелі толькі палюўнічы сабакі.

▲ У Расіі ўчастковы з’ёў хабар пры затрыманні. Участковы ўпаўнаважаны па Геленджыку Аляксандр Лукінаў з’ёў купюры, атрыманыя ў якасці хабары, пры затрыманні. Такім чынам ён справаў пазбегнуць крмінальнага пакарання. Сума з’дзенага не называецца. Участковы патрабаваў хабар у мясцовага жыхара, прагражаючы завесці ў дачыненні да таго крмінальную справу за крадзеж. Між тым, справай аб крадзежы займаўся іншы мільянер, што і дазволіла выкрыць Лукінава: вартавыя парадку не падзялілі вінаватага.

▲ Японцы вынайшлі «шпіёнскія» дзвярныя ручкі. Такая ручка дае магчымасць глядзець, што адбываецца ў пакоі. Безумоўна, падлягала — непрыгожа, але іншы рэз усё ж лепш зараней ведаць, што адбываецца ў пакоі, лічць да таго, як туды зойдзец. Ручка ўяўляе сабой дзве колбы, зробленыя з трываллага шкла. Першым шкло мае спецыяльнае пакрыццё, якое адначасова адбывае і прапускае святло. Цяпер дастаткова глядзець на ручку, і вы ў курсе падзей, што адбываюцца за дзвярміма.

▲ Сям’я з Катару назвала сваю новаароджаную дачку ў гонар таго, што краіна атрымала перава правесці чэмпіянат свету па футболе 2022 года. Дзятчынку, якая нарадзілася 2 снежня, назвалі Фіфа. Маці расказала, што спачатку хацелі назваць сваю дачку Данай. Але як толькі сямейная пара даведлася, што Катар перамог у фінальным туры галасавання выканкама ФІФА (Міжнароднай федэрацыі футболу), адрэзу памянля сваё рашэнне і прыдумала новае імя для дзятчыні. Бацькі вырашылі такім чынам далучыцца да усеагульнай радасці і выказаць падзяку ФІФА

Паводле паведамленняў карэспандэнтаў «Звязды» і інфармагенцтваў.

▲ Сям’я з Катару назвала сваю новаароджаную дачку ў гонар таго, што краіна атрымала перава правесці чэмпіянат свету па футболе 2022 года. Дзятчынку, якая нарадзілася 2 снежня, назвалі Фіфа. Маці расказала, што спачатку хацелі назваць сваю дачку Данай. Але як толькі сямейная пара даведлася, што Катар перамог у фінальным туры галасавання выканкама ФІФА (Міжнароднай федэрацыі футболу), адрэзу памянля сваё рашэнне і прыдумала новае імя для дзятчыні. Бацькі вырашылі такім чынам далучыцца да усеагульнай радасці і выказаць падзяку ФІФА

Паводле паведамленняў карэспандэнтаў «Звязды» і інфармагенцтваў.

Газета ў фармаце 3D

Дакладней, не ўся газета, а толькі выбарачныя фота з’явца на старонках папулярнага перыядычнага выдання «Камсамольская праўда» ў Беларусі».

Паводле слоў яе рэдактара Андрэя Ляўкоўскага, «Камсамольская праўда» не застаецца ў баку ад сучасных 3D-тэхналог

9 снежня
2010 г.
№ 43 (237)

ПРАЦЯГ ТЭМЫ

На Ямской ужо светла. А побач?

Так і хочацца назваць гэтую гісторыю класічным узорам бюракратыі. На жаль, бюракратыя і фармалізм — такія ж дзве бяды, як і яшчэ дзве, усім вядомыя, «прабіваць» іх — толькі дарма час траціць.

Нагадаю, па гэтай канкрэтнай праблеме ў нашай газеце былі надрукаваныя два артыкулы: «Увечар цёмна на Ямской...» (17 чэрвеня 2010 года), «На Ямской усё роўна цёмна?» (30 верасня 2010 года).

Чытач — бацька трох малых дзяцей пасля доўгага блукання па кабінетах розных чыноўнікаў (ён спрабаваў самастойна вырашыць праблему на працягу некалькіх гадоў!) звярнуўся па дапамогу ў рэспубліканскую газету.

Аляксандр Крывіцкі раскажаў, што каля віцебскай сярэдняй школы № 23 і цэнтры пазашкольнай працы з дзецьмі і падлеткамі увечары цёмна. Паскардзіўся і на жудасны стан школьнага стадыёна, «запусценне» вакол яго.

Званкі журналіста адказным асобам не далі станоўчых вынікаў. У красавіку напісаў ліст на імя старшыні Віцебскага гарвыканкама. У афіцыйным адказе адзначалася, што на прадпрыемстве гарадской жыллёва-камунальнай гаспадаркі будучы разглядаць зварот «па сутнасці». Шоў час... Мы чакалі адказу...

Толькі пасля таго, як напрыканцы верасня ў нашай газеце быў надрукаваны другі з узгаданых артыкулаў (на першы афіцыйны асобы чамусьці ўвагі не звярнулі), рэдакцыя ў кастрычніку атрымала адказ з прадпрыемства «Віцебская гарадская жыллёва-камунальная гаспадарка». Паведамлялася, што зварот быў разгледжаны «з выездам на месца». Потым — па пачатку лістапада, рэдакцыя атрымала яшчэ адзін ліст, дзе паведамлялася, што «...работы па аднаўленні асвятлення дваровых тэрыторый дамоў № 10, № 10/1 па вуліцы Ямская завершаны».

І ні слова аб тым, чаму так доўга не давалі пісьмовы адказ на першы ліст, адпраўлены яшчэ вясной. Ні «прабачце», ні «будзем мець на ўвазе». Маўчок. Як ні слова і пра тое, ці магчымае асвятленне вуліцы ля сярэдняй школы і цэнтры пазашкольнай рабоце...

Можна проста забылі напісаць? Пацікавіўся станам спраў у чытача, пачытаўшы яму невялікі тэкст ліста, дзе гаварылася пра бліжэйшую перспектыву асвятлення Ямской.

Пачуў у адказ, што як было цёмна ля школы, так і засталася. Дарэчы, чаму асвятлілі двары менавіта двух узгаданых дамоў на Ямской, не ведаю. Канкрэтны нумары дамоў ні чытач, ні журналіст у сваіх зваротах не называлі.

Каб усё ж давесці справу да завяршэння, вырашылі: пасля публікацыі гэтага артыкула адправіць яго на рэзаванне кіраўнікам аэліяканкама. Як чалавек вопытны, «прагназую» наступную схему. Ліст з рэдакцыі атрымаюць у аэліяканкаме, потым адпраўяць на рэзаванне ў тую ж гарадскую камунальную структуру... Можна, на гэты раз там больш пільна працягаюць не толькі назву? Калі б указана была назва не Ямской, а іншай вуліцы, асвятлілі б іншую?

Хай толькі не крывідзяцца адказныя асобы, ад якіх залежыць вырашэнне праблемы. Маўляў, раз цяпер вядзецца адпаведная кампанія па барацьбе з бюракратыяй, дык шустры журналіст артыкул і выдаў? Ды не. Мы і раней стараліся, як маглі, дапамагчы вырашаць праблемы чытачоў. Нават тых, хто звяртаецца па дапамогу ананімна...

А калі гэты артыкул рыхтаваўся, наш чытач раскажаў, што як было цёмна ля школы і цэнтры па пазашкольнай рабоце, так і ёсць. І здзіўіў чарговым «камунальным» кампраматам. Паводле яго слоў, на вуліцы Максіма Горькага ўжо месца не могуць памяняць лямпачку, якая ўстаноўлена на доме, што адрамантавалі. Лямпачка асвятляла вуліцу. Чытач сказаў, што ён і яго маці некалькі разоў хадзілі з гэтай праблемай да камунальнікаў на ўчастак, які абслугоўвае жылля дамы. А лямпачка як не гарэла, так і не гарыць...

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

БЮДЖЭТ

ПАДАТКОВЫЯ СТЫМУЛЫ ДЛЯ МЯСЦОВАЙ УЛАДЫ

Жыццё не стаіць на месцы. Аднавядна, павіна рэагаваць на патрабаванні часу і бюджэтнае заканадаўства. Якія змяненні ў надыходзячым годзе закрануць мясцовыя бюджэты? Ці з'явіцца ў іх дадатковыя крыніцы фінансавання? З гэтымі пытаннямі мы звярнуліся да начальніка ўпраўлення мясцовых бюджэтаў галоўнага ўпраўлення бюджэтнай палітыкі Міністэрства фінансаў Андрэя ЛАБОВІЧА.

— Спраўды, у бюджэтнае заканадаўства ўнесены пэўныя змяненні. У прыватнасці, мы атрымалі новы механізм размеркавання падатку на прыбытак. Калі сёлета 50 працэнтаў гэтага падатку заставаўся ў рэспубліканскім бюджэце, а 50 адпраўлялася на мясцовы ўзровень, то з наступнага года парадак кардынальна зменіцца. Сістэма пабудавана такім чынам, што ўвесь падаток на прыбытак прадпрыемстваў камунальнай формы ўласнасці (створаных мясцовымі ўладамі), а таксама падаток на прыбытак прадпрыемстваў недзяржаўнай формы ўласнасці (створаных прыватным капіталам) будзе цалкам заставацца ў распараджэнні мясцовых бюджэтаў. Што датычыцца прадпрыемстваў рэспубліканскай формы ўласнасці, падаток на іх прыбытак будзе размеркавацца, як і раней (50 працэнтаў — у рэспубліканскі бюджэт, 50 — у мясцовы). У цэлым такі падыход дазволіць пакідаць на мясцовым узроўні і ў распараджэнні мясцовых органаў улады каля 70 працэнтаў усяго падатку на прыбытак, які вытворчаецца ў рэгіёне.

Мы ўпэўнены, што гэта стане дадатковым стымулам для мясцовай улады, каб ствараць новыя вытворчасці. Схема тут простая: больш новых прадпрыемстваў — большая падатковая база — большы аб'ём адлічэнняў у свой бюджэт.

— Інакш кажучы, любое прадпрыемства, якое створыцца па ініцыятыве мясцовай улады, становіцца дадатковай крыніцай фінансавых паступленняў у мясцовыя бюджэты?

— Дакладна так. Калі прадпрыемства створыцца на абласным узроўні — увесь падаток на яго прыбытак пойдзе ў абласны бюджэт, калі ж на раённым — застаецца ў раёне. Да слова, у Магілёўскай вобласці пры падтрымцы бюджэту быў

створаны завод па замарожванні ягад і іншых дароў прыроды. Ён прыносіць каля 1 мільярда рублёў падаткаў у мясцовы бюджэт. Стварыўшы па адным такім прадпрыемстве ў кожным раёне, мы зможам істотна палепшыць іх рэсурсную базу.

— За апошнія некалькі гадоў адменены шэраг мясцовых падаткаў і збораў... Не ўсе былі з гэтым згодныя, многія прапаноўвалі вярнуць тэрыторыям права на ўвядзенне мясцовых падаткаў. Ці магчымае такое вырашэнне?

— Мы ўжо гэта «праходзілі», у нас была такая практыка, калі абласны і раённы ўзроўні ўлады самі вырашалі, якія падаткі ўводзіць. Атрымлівалася, што на мясцовым узроўні ўводзілася да 20 разнастайных падаткаў — з незразумелымі аб'ектамі, з незразумелым парадкам налічэння. Гэта выклікала шмат нараканняў, ускладняла працэдуру афармлення дэкларацый і іншай патрэбнай дакументацыі. Між тым, эфектыўнасць грашовых паступленняў у мясцовыя бюджэты была не вельмі істотнай.

Таму мы паступова прыйшлі да таго, што трэба ўніфіцыраваць падатковую сістэму для ўсёй краіны. Сёння для ўсіх рэгіёнаў дзейнічае адзін парадак абкладання падаходным падаткам, падаткам на зямлю і на нерухомасць. Хоць, па сутнасці, гэтыя падаткі з'яўляюцца мясцовымі і ідуць у мясцовы бюджэт, парадак іх налічэння вызначаецца на рэспубліканскім узроўні.

— Што можна сказаць пра бюджэты пярвічнага ўзроўню? Ці перагледжаны іх даходныя крыніцы і расходныя паўнамоцтвы?

— Бюджэтным кодэксам з 2011 года прадугледжана наступная норма: залічыць у даход бюджэта пярвічнага ўзроўню адлічэнні ад падаходнага падатку з фізічных асоб. Нарматывы адлічэнняў будуць

вызначаць раённыя Саветы дэпутатаў. Акрамя гэтага, мы канкрэтызавалі і дапоўнілі — з улікам усіх пажаданняў — расходныя паўнамоцтвы пярвічных бюджэтаў. Пачынаючы з наступнага года, за іх кошт будзе забяспечвацца функцыянаванне саміх органаў мясцовага кіравання і самакіравання, добраўпарадкаванне населеных пунктаў, стварэнне матэрыяльна-тэхнічнай базы грамадскіх пунктаў аховы правапарадку і іншае. Заканадаўча замацоўваецца і магчымае расходуваць неабуджэтных сродкі, атрыманыя шляхам самаабкладання: цяпер на пярвічным узроўні самі будучы вырашчаць, калі грошай збіраць і на якія мэты іх траціць.

— Але ж так было і раней... — Раней неабуджэтных сродкі нават не праходзілі праз бюджэт — яны «асядалі» ў кішні альбо старэйшых, альбо яшчэ ў чый-небудзь, што не выклікала злоўжыванняў. Цяпер гэта пытанне адрэгулявана Бюджэтным кодэксам: сродкі, атрыманыя ад самаабкладання, уключаюцца ў даходную і, адпаведна, расходную часткі пярвічнага бюджэту.

Вялікія змены датычацца і парадку выкарыстання неабуджэтных сродкаў бюджэтных арганізацыяў. Перад іх выкарыстання і адказнасць за гэта будзе адпавядаць парадку, вызначанаму для выкарыстання бюджэтных сродкаў. Калі раней за няметавае або незэфектыўнае выкарыстанне неабуджэтных сродкаў фактычна ніхто не нес ніякай адказнасці, то з 2011 года яна будзе існаваць. Напаўна, яшчэ ў гэтым годзе ўрад зацвердзіць парадак выкарыстання неабуджэтных сродкаў бюджэтных арганізацыяў. Гэты парадок будзе датычыцца фарміравання і выкарыстання неабуджэтных сродкаў, а таксама адказнасці за іх эфектыўнае і мэтавае выкарыстанне.

(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

Фота Аляксея КЛЕШЧУКА.

МЯСЦОВЫ ЧАС

ВЫКЛЮЧЭННЕ... БЕЗ ПРАВИЛА

Чаму дзелава і творчыя не спяшаюцца ў вёску?

На тэрыторыі Барздоўскага сельсавета Аршанскага раёна прыцягваюць увагу вясцоўкі дзве буйныя сялянскія гаспадаркі: Мікалая Еслікава і Аляксея Якіменкі. У кожнага з гаспадароў — свой статак кароў, і жывуць яны на адной вуліцы. Вылучаюцца яшчэ і тым, што відавочна шчаслівыя ў сямейным жыцці. Жонкі прызнаюць сваіх мужчын галоўнымі ў сям'і, адпаведна, падпарадкоўваюцца і шануюць. Словам, у сталым узросце прызнаюцца ў каханні.

— Без Валянціны не справіўся б на ферме, — кажа Мікалай Еслікаў. — Яна ў мяне рулівая гаспадыня, спраўднае святло ў вокнах нашай хаты.

— Утульна з ім і ў гарадской кватэры, і ў вяскавай хатце, а працаваць разам па гаспадарцы — радасць, — прызнаецца Святлана Якіменка, узгадваючы пра свайго Аляксея.

У Мікалая Еслікава восем дойных кароў і

сямёра цялят. Прысядзібны ўчастак — шэсць гектараў зямлі. Гаспадарку вядуць удава і жонкай. Прыбытак маюць толькі са свайго падворка. Летас Еслікавы прадалі дзяржаве 27 тон малака і сталі лепшымі малаказдатчыкамі па сельсавеце. Сёлета ў кастрычніку колькасць здадзенага малака ўжо перавысіла 30 тон. Гаспадар разважае: калі закупачныя цэны на малака будуць павялічваюцца, то колькасць рагуль можна давесці да дзесяці. Валяціна з ім згодная. З дзясяткам кароў яна як даярка справіцца.

Некалі гараджанін Мікалай Еслікаў працаваў на буйным заводзе фрэзерушчыкам. Падчас перабудовы, у 90-х гадах, заробак у рабочых знізіўся так, што не было сэнсу далей працаваць. Мікалай прыехаў у Барздоўку, дзе ў спадчыну яму дасталася хата дзядоў. Тут яго шчодро надзялілі зямлёй — намералі аж 61 гектар. Еслікаў чакаў, што пад гэтыя гектары атрымае і крэдыты на тэхніку: купіць камбайн, трактар і прычэпны інвентар. Але крэдыты аказаліся недаступнымі. Калі і можна было ўзяць, дык невялікую суму пад дзесяцікратны заклад. Закладваць не было чаго — вясковая хата ды хлеў у разлік не браліся.

Гадоў пяць запар Еслікаў рабіў розныя задыхі, каб «заваяваць» 61-гектарнае поле, але потым прызнаў, што яму гэта не пад сілу. Давялося адмовіцца ад зямлі і статусу фермера. Пасля чаго і зрабіў стаўку на жывёлагадоўлю, ды ўжо не фермерам, а гаспадаром сялянскага падворка.

Спачатку, пакуль закупачная цэна на малака была нізкай, вазіў малочныя прадукты на рынак. За малочныя грошы купіў «бэаашыню» тэхніку: трактарок і бульбакалалку. А потым, калі закупачная цэна пайшла ўверх, стаў прадаваць малака зборшчыкам ад мясцовага малочнага камбіната. Сярэдняя тлустасць малака на яго невялікай ферме — 4,7 працэнта. Каб мець прыбытак, працуючы на сваёй сядзібе, трэба ў хлявах тры-

маць высокаўдойных кароў, ад кожнага лапіка зямлі атрымліваць высокі ўраджай гародніны і збожжа ды працаваць з рэаніцы да позняга вечара, лічыць Мікалай Еслікаў.

А вось Аляксея Якіменка як гаспадар сялянскага падворка падняўся па якасці прадукцыі на прыступку вышэй. У ім вясцоўцы бачаць сучасны тып селяніна. Самая прыгожая хата на вуліцы — з прасторнымі сенцамі і гаражом — у Якіменкі. Дагледжаныя жывёлы, ён выкарыстоўвае даўнія апараты і «паслугі» электрапастуха, на трох гектарах атрымлівае высокую ўраджай гародніны і кармоў.

Пяць гадоў таму Аляксея Якіменка таксама прыехаў жыць у вясковую хату з горада, перабудаваў яе на сучасны лад, праўдэ воднаправод, абсталяваў лазню. Да жывёлагадоўлі падступіўся, перачытаўшы шэраг артыкулаў у часопісах па гэтай тэме. Паведаў загада па фермерскіх гаспадарках, паглядзеў, што ў іх атрымліваецца на практыцы. Затым купіў кароў, якія вызначаюцца высокай тлустасцю малака. Тры каровы рыжыя, як лісіцы, і драбнейшыя на выгляд, чым звычайныя, якіх трымаюць у вёсках, а тлустасць малака — пад дзевяць працэнтаў. Сярэдняя ж тлустасць малака ў чарадзе Якіменкі, дзе пяць кароў, — 7,4 працэнта. Адна з іх перад запускам «паказала» аж 14 працэнтаў. На такім малаці апарат па вызначэнні тлустасці зашкальвае.

У свой час, каб мець добры заробак, Якіменка перабраў шэраг прафесій. Паспрабаваў сябе перавозчыкам пасажыраў на маршрутным таксі. Адрозна справа была прыбыткавай, але з цягам часу добрыя грошы сталі мець толькі тры гаспадары, хто валодаў некалькімі аўтамабілямі для перавозак. Не стала прыбытку — Якіменка ануляваў сваё прадпрыемліцтва... Пасля адкрыў у сельскай мясцовасці гандлёвы кіёск. Але падаткі і зборы за афармленне шматлікіх папер «з'ядалі» ўсе грошы. Цяпер воль на сялянскай сядзібе шчыра. На прыбытак ад продажу малака купіў сёлета агрэгат для прасоўкі сена,

Аляксей і Святлана Якіменкі.

а яшчэ папоўніў статак на адну карову і каня. Аляксей лічыць, што асабліва не разбагацеў (калі ўлічваць працу ад цямна да цямна), але жыць цяпер можна.

— Не я адзін шукаю такую справу, каб і працаваць з задавальненнем, і сям'ю на заробак утрымліваць. У нашай краіне шмат дзелаваў, творчых людзей, — лічыць ён. — Калі сёння яны не ідуць у вёску, значыць, не бачаць сваёй выгады з аднаго боку, і зацікаўленасці ў гэтым працэсе дзяржавы з другога. На мой погляд, не садзейнічаюць развіццю сялянскіх гаспадарак пастаянныя змены ў заканадаўстве. Для селяніна важная стабільнасць законаў — каб тое, што ўжо аднойчы ўзаконілі, дзейнічала хоць бы на працягу дзясятка гадоў. А ў нас сёння ў дачыненні падаткаў ці зямлі адзін закон, назаўтра — другі, а потым і трэці яго варыянт. Таму цяжка настраіцца на стабільную працу.

Не павялічваюцца колькасць сялянскіх і фермерскіх гаспадарак, калі цэны на гаручае, тэхніку, запчасткі і электраэнергію ў наступным годзе падрастуць, а закупачныя цэны на малака застаюцца ранейшымі. Пры такіх умовах я не атрымаю прыбытку ад сваёй дзейнасці, у мяне не будзе сродкаў на набывццё камбікармоў, папаўненне пельменнага статка. Само сабой, на страты працаваць я не буду.

(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

«Малочная» капейка лішняя не бывае

За 11 месяцаў гэтага года на тэрыторыі Лебедзеўскага сельсавета Маладзечанскага раёна ў насельніцтва было закуплена 398,2 тоны малака — на 25,1 тоны больш, чым за ўвесь мінулы год. Цікава, што пагалоўе кароў у прыватных падворках за азначаны перыяд скарацілася з 260 да 214, а закуп малака на кожную вырас з 1,5 тоны да 1,9 тоны ў год.

Такі дзіўны на першы погляд факт старшыня Лебедзеўскага сельсавета Лебедзеўскага дэпутатаў Леанід СЕМАШКЕВІЧ тлумачыць проста: са жніўня мінулага года закупам малака ў насельніцтва тут займаецца прыватны прадпрыемальнік, што станоўча адбілася і на якасных, і на колькасных паказчыках.

Раней гэтым займаўся 6 малаказборшчыкаў з двух мясцовых СВК, але ў высокую парастаянна ўзніклі на-раканні на якасць іх работы, сумнявалася яны і ў правільнасці вызначэння тлустасці. Тады і на-ра-дзілася ў старшыні сельвыканкама ідэя перадачы «малочнай» справы ў прыватныя рукі.

— Шчыра кажучы, надар-кучыла разбіраць бяскожныя скаргі жыхароў наконнт неахайнасці малаказборшчыкаў, — патлумачыў Леанід Іванавіч. — Надакучылі рэгулярныя вяртанні малака з-за высокага ўзроўню кіслотнасці і нанаўнасці антыбіётыкаў. Мы кінулі кліч, правалі адбор прэзідэнтаў. Узялі не першага, хто патрапіўся, а чалавека сур'ёзнага, правэранага, надзейнага. Ён сам — прадпрыемальнік з Маладзечна, займаўся пасажырскімі і грузавымі перавозкамі.

Калі раней па нашым сельсавеце працавала 6 малаказборшчыкаў, то цяпер — адзін Вадзім Качэрга. І пры гэтым — ніводнага наракання з боку жыхароў. Асабліва падкрэсліў — за гэты год у нас не было ніводнага вяртання малака (ня глядзячы на летнюю спякоту).

Усім вядома: чым больш часу малако праводзіць у дарозе, тым больш яно пракісае (калі не захоўваецца ў спецыяльнай тары). Маладзечанскі прадпрыемальнік набыў тэрмацятэрну, каб забяспечыць малаку камфортную транспарціроўку. Акрамя таго, ён пільна сочыць за тым, каб ва ўсіх гаспадынях малака, падрыхтаваных для здачы, было астуджанае да ад-нолькавай тэмпературы.

— Ён дысцыплінава малака-здатчыкаў, — пацвердзіў старшыня сельвыканкама. — Калі Вадзім Качэрга толькі пачынаў гэтую новую для сябе справу, якім нарэшце прада-ставілі нармальныя ўмовы за-купу. Таму і аб'ёмы малака, што правяў у аналізы і знайшоў, у чым канкрэтна двары было здадзена няякаснае малака. Наш сельскі Савет дэпутатаў прыняў рашэнне: 10 дзён ад-

туль малака не прымаць. Усім астатнім была навука. Кожны зразумеў, што яго могуць «схапіць за руку». Больш такой сітуацыі ў нас не паўтаралася.

Прыватны прадпрыемальнік грамадна арганізаваў работу, наўвесь парадак, і цяпер людзі самі больш адказна ставяцца да здачы малака. Кантралююць тэмпературу, стан здароўя жывёл, рацыён. З сенам праблема няма — ім забяспечваюць жыва-роў сельсавета мясцовыя СВК.

Сам прадпрыемальнік зацікаўлены ў высокай якасці прадукту, які збірае. Ён не будзе разбу-ляць малака вадой (а та-кія выпадкі раней здараліся). У большасці двароў тлустасць малака перавышае базавую, а значыць, аплата на-радзе бяскожныя скаргі жыхароў каэфіцыента. Ніякіх затрымак з выплатай грошай не ўзнікае — кожны 10 дзён іх прывозіць людзям на дом.

З 25 населеных пунктаў, якія месцяцца на тэрыторыі сельсаве-та, сёння малако збіраецца ў 16. Кожны дзень, у будні і ў вяхадны, Вадзім Качэрга вы-дзежае ранкам з Маладзечна, ро-біць 40-кіламетровы круг і зноў вяртаецца ў горад, на малочны камбінат. Ён не супраць збі-раць малака і па астатніх вёс-ках, аб'ядае заехаць у кожную, дзе жыхары заохочуць здаваць малака.

Практыка перадачы збору насельніцкага малака ў прыватныя рукі зацікавіла многіх. У гасцяў у Леаніда Іванавіча для пераймання вопыту пабы-валі яго калегі з Магілёўшчыны і суседзі з Вілейшчыны.

— Усім, хто збіраецца аргані-заваць у сябе такую ж сістэму, запрашаем да нас, — адна-застаршыня сельвыканкама. — Можна будзе пагутарыць з людзьмі, якія здаюць малака, з самім прадпрыемальнікам, з кі-раўніцтвам мясцовага малочна-га камбіната. Такі падыход вы-гадны ўсім: перапрацоўшчыкам малака, якія цяпер атрымліваюць выдатную якасную сыра-віну; мясцовай уладзе, бо ў нас стала значна менш клопатаў і скаргаў; і, вядома ж, самім вяс-цоўцам, якім нарэшце прада-ставілі нармальныя ўмовы за-купу. Таму і аб'ёмы малака, што здаюць людзі, выраслі. Людзі дабрыліся, што могуць зарабіць добраю капейку, а капейка ні-колі не бывае лішняя.

Таіса ВАСІЛЬЕВА.

ЦЭНТР САЦЫЯЛЬНЫХ ПАСЛУГ у... хаце старасты

Стараста вёскі Бешанкі Лідскага раёна Валяціна Паўлаў на НОВІКАВА ў якасці памішкання для цэнтры сацыяльных паслуг прапанавала сваю хату. Пра гэтую ініцыятыву паведамілі на абласным сходзе прадстаўніцкаму органу мясцовага кіравання і самакіравання.

Ёсць цяпер дзве і прымём урача арганізаваць, і сельскі сход правесці, і мясцовага святара прыняць. Будучы вясцоўцы часцей дакранацца да духоўнага — глядзіш, у кагосьці і да спіртнога інтарэсу аслабіне, лічыць стараста.

Цэнтр сацыяльных паслуг адкрыты і на Мастоўшчыне ў хаце старасты Надзеі Міхайлаўны КАЖЫЦКАЙ. Акрамя сельскіх сходаў, якія праводзіцца там раз у квартал, яна часта збірае аднаўскоўцаў за кубкам гарбаты, арганізавала клуб для пенсі-нернаў «Гарачыя сэрцы».

На сходзе актывістаў грамадскага самакіравання добрыя словы прагучалі і ў адрас старасты вёскі Скорыцы Карэліцкага раёна Пятра Пятровіча МАЦУКА. Дзякуючы яго пастаяннай «апецы» і кантролю за тымі, хто злоўжывае «зялёным змеям», удалося на-кіраваць у нармальнае рэчышча жыццё не адной сям'і.

На жаль, такой ініцыятывынасці і неабякаваасці, што пра-яўляюцца старастамі, не хапае шэрагу калектывных органаў — сельскім Саветам дэпутатаў, грамадскім пунктам аховы правапарадку, добраахвотным дружнам, лічыць пракурор Гродзенскай вобласці Віктар МАРОЗАУ. На практыцы маюць месца толькі адзінаквыя выпадкі паступлення з сельсаветаў у адпаведныя райаддзелы міліцыі інфармацыі аб асобах, да якіх неабходна прымяніць прафілактычныя меры (накіраванне на лячэнне ў ЛПП, прыцягненне да адміністрацыйнай адказнасці і г.д.). Пасяджэнні сельскіх Саветаў і выканкамаў ніяк не абмяжоўваюцца канстатацыяй колькасці правапарушэнняў і злачыненняў, здзейсненых на гэтых тэрыторыях, і пералічэн-нем статыстычных звестак аб «прафілактычным» уліку пэўных асобаў і сям'яў. Хіба што на паперы дзейнічаюць і многія саветы грамадскіх пунктаў аховы правапарадку. Сваю ролю яны, як правіла, бачаць у разгледзе матэрыялаў з райаддзелаў мілі-цыі і канстатацыі ўжо здзейсненых правапарушэнняў, а вось як папярэдзіць апошнія, іх не хвалюе.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

Мікалай і Валяціна Еслікавы.

СУПРАЦЬ ЗАКОНА ЛЕС СЯКУЦЬ...

На адной з лесавысечак Астравецкага лясгаса работнікі Сморгонскай міжрайінспекцыі выявілі факт незаконнай высечкі 260 соснаў аб'ёмам 150 кубаметраў. Незаконная высечка дрэў і кустоў нанесла, паводле падлікаў, шкоду прыродзе ў асабліва буйным памеры — на суму амаль 19,5 мільёна рублёў. Документы па адводзе лесавысечкі канфіскаваныя, матэрыялы накіраваныя ў міліцыю.

А работнікі Гомельскай абліспекцыі падчас планавай праверкі Гомельскага лясгаса выявілі факт незаконнай высечкі дрэў з боку ТДА «Чандалаз». Гэтае прадпры-

емства працягвала высякаць дрэвы пасля таго, як лясгас прыпыніў дзейнасць лесаробнага білета (ён дае права на нарыхтоўку драўніны) за несвоечасовую аплату драўніны на пні. Сумесна са спецыялістамі Гомельскага абласнога КДК было ўстаноўлена, што незаконна высечана 830 кубаметраў драўніны на суму 5 мільёнаў рублёў, пры гэтым было пашкоджана да ступені спынення росту 2 201 маладое дрэва на плошчы 4,2 гектара. Нанесеная шкода складала 128 мільёнаў рублёў. Па выніках праверкі парушэння прыродаахоўнага заканадаўства будзе разглядацца пытанне аб завядзенні крымінальнай справы не толькі ў дачыненні да кіруючых асобаў ТДА, але і работнікаў Грабавушкага лясніцтва Гомельскага лясгаса, якія дапусцілі падобныя парушэнні.

Сяргей РАСОЛКА.

ВЫКЛЮЧЭННЕ... БЕЗ ПРАВАЛА

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

— Сёлета людзі прыглядаліся, як гэта Якіменкам і Еслікавым удалося атрымаць такі высокі ўраджай бульбы: пасля бульбаканалкі нават глебы не было відаць, адны клубні ляжалі на паверхні, — кажа старшыня Барздоўскага сельсавета Савета дэпутатаў Тамара Іванова. — І ўсё ж дзейнічаць па іх прыкладзе вясковыя не спяшаюцца — росту буйных сялянскіх гаспадарак у акрузе пакуль не назіраецца. Трымаюць людзі ў асноўным па адной карове, толькі на пяці сядзібах — па дзве, хоць з боку мясцовай улады робіцца ўсё магчымае, каб дапамагчы ўтрымліваць жывёлу. Сельгаспрадпрыемства выдзяляе гаспадарам сена і збожжа ў адпаведнасці з колькасцю прададзенага дзяржаве малака. Забяспечваюць іх і пашай, і вадой

у пашавы перыяд. Наладжаны і збор малака, рэгулярна бяруцца якія пробы для лабараторнага аналізу якасці.

Жыхары ж Барздоўкі маюць наконт гэтага сваё меркаванне. Цяпер яшчэ цяжэй стаць аднаасобным гаспадаром у вёсцы, чым 5-10 гадоў таму, кажуць яны. Падатак за карыстанне зямлёй расце на дзесяці працэнтаў штогод. І чым вышэй бал урадлівасці, тым большы падатак. Напрыклад, за арэнду зямлі каля вёскі Пугляі людзі плацяць больш, чым у Барздоўцы. Каб атрымаць тыя соткі ці гектары, трэба з паперамі хадзіць не толькі ў сельсавет, а павяздзіць у раён і вобласць. Гэта таксама вымушае людзей шукаць больш спрыяльных умоў для гаспадарання. Вось і атрымліваецца, што Еслікавы і Якіменкі — гэта для вёскі не правіла, хутчэй, выключэнне.

Вольга ШУТАВА. Фота аўтара.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

Паўцарства за каня...

У снежні спаўняецца два гады, як вёска Любонічы Кіраўскага раёна набыла статус аграгарадка. Што і казача — узровень жыцця людзей відавочна ўзрос. Капітальныя адрамантаваны трохпавярховы Дом культуры, не пазача будынкаў сельсавета Савета, крамаў, амбулаторыі... Проста любя-дорага паглядзецц...

Але ж засталіся старыя, як «адвечная песня», праблемы, якія па-ранейшаму ўскладняюць быт мясцовых жыхароў. Гэта апрацоўка прысядзібных участкаў. Вясюн пяснянеру, ветэрану, людзей сталага веку ахвільвае трывога: як пасеяць соткі? Дзе ўзяць каня? Бо прапусціў атымальны тэрмін сябуі — не дабярэш ураджко. А рыдлёўкай агарод не ўскапаеш... Меркавалася, што актыўную дапамогу па апрацоўцы

прысядзібных участкаў у вёсцы будучы аказаваць спецыяльна створаная камунальная ўнітарныя прадпрыемства. Ды штошці праца іх не заладзіцца. Даводзіцца ісці з прасбай да тых, у каго ёсць конь. А ў іх — свае клопаты, свая радня, ды і ў заробкі да багатых дачнікаў можна паехаць... І засявае свае соткі пенсіянер толькі ў канцы мая, калі ў іншых на агародзе ўсё ўжо буе. Але ў Любоніцкім сельсім Савец, здаецца, нарэшце знайшлі вырашэнне гэтай праблемы. На тэрыторыі сельсавета ў асабным карыстанні знаходзіцца 126 коней. Новы старшыня сельсавета Васіль Маркевіч вядзе дамовы з іх уладальнікамі, каб кожны дапамог дзюм канкрэтным сем'ям пенсіянераў апрацаваць соткі ў сезон. Можна, такі крок кіраўніка мясцовай улады не надта і заўважны на фоне разнастайных пастановаў і рашэнняў (ад раённага ўзроўню да самага высокага), аб дапамозе ўласным падсобным гаспадаркам. Але гэта рэальна, канкрэтная дапамога, за якую, спадзяюся, увесну людзі скажуць старшыні сельсавета Савета «дзякуй».

Міхаіл АЛЕЙНІКАЎ, Кіраўскі раён.

ПАДАТКОВЫЯ СТЫМУЛЫ ДЛЯ МЯСЦОВАЙ УЛАДЫ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

— Усе вышэйзаваныя змяненні ўнесены ў Бюджэтны кодэкс для таго, каб зменшыць узровень датацыйнасці тэрытарыяльных адзінак?

— Мы маем на ўвазе не столькі змяшэнне датацыйнасці як такой, колькі павелічэнне зацікаўленасці органаў мясцовай улады ў развіцці сваіх тэрыторый. Датацыйнасць — гэта, з аднаго боку, добра, з іншага — дрэнна. Добра — таму што ў бюджэце ёсць пастаянная, гарантаваная крыніца даходаў, якая не залежыць ад вынікаў эканамічнай дзейнасці рэгіна. Але, з іншага боку, мясцовая ўлада, ведаючы, што гэтую суму яна атрымае ў любым выпадку, у нейкім сэнсе расслабляецца, і ў выніку змяняецца яе зацікаўленасць у развіцці тэрыторыі... Неабходна знаходзіць разумны баланс паміж узроўнем датацыйнасці і велічыней самастойна заробленых сродкаў.

— Сёння шмат гаворыцца аб неабходнасці актывізаваць перадачу сельскіх дарог, водаправодных сетак і іншых гаспадарчых аб'ектаў на баланс спецыялізаваных арганізацый і служб?

— Сапраўды, часта часта атрымліваецца, што тыя ж вясковыя дарогі, могілкі ці калодзежы не знаходзяцца ні на балансе сельвыканкама, ні на балансе спецыялізаванай раённай арганізацыі — ЖКГ ці яшчэ якой-небудзь. Значыць, узнікаюць пытанні па перадачы гэтых аб'ектаў, заканадаўчым замацаваныя за пэўнымі структурамі, якія могуць несці расходы па іх утрыманні і эксплуатацыі.

Мы пра гэта ведаем. Сёння і Міністэрства фінансаў, і іншыя міністэрствы ўносяць свае прапановы, вызначаючы, хто і чым канкрэтна будзе займацца. Напрыклад, уносяцца змяненні і дапуўненні ў пастанову Мінжылкамгаса, дзе вызначаны пералік работ па ўтрыманні аб'ектаў добраўпарадкавання.

— Ці будуць прафінасанаваныя дадатковыя расходы, якія для гэтага спатрабяцца?

— У адпаведнасці з заканадаўствам, нашы бюджэты з'яўляюцца самастойнымі. Міністэрства фінансаў не можа ўказваць таму ж бюджэту абласнога ўзроўню, што менавіта фінансаваць. Гэта вызначае адпаведны Савет дэпутатаў пры завярджэнні бюджэту вобласці. Усё будзе залежаць ад актыўнасці мясцовай выканаўчай улады і дэпутатаўскага корпусу. Прычым не толькі абласнога, але і базавога ўзроўня.

— У Міністэрства фінансаў ёсць прэтэнзіі да дзейнасці мясцовых уладаў у частцы эканамічнай бюджэтных сродкаў?

— Гэта пытанне не страчвае сваёй актуальнасці. Міністэрства пастаянна кантралюе эфектыўнасць расходвання бюджэтных сродкаў, каб не дапусціць неабгрунтаваных траты. Штокартальна аналізуюцца і рыхтуюцца да разгляду калегій Мінфіна факты фінансавання такіх пазачаровых расходаў — тут і будаўніцтва сквераў і фантану, і набыццё імпартнага абсталявання, і іншае, без чаго можна было б пакуль што абійсціся.

— Якім, на думку фінансістаў, будзе надыходзячы год для мясцовых бюджэтаў?

— Не менш напружаны. Патрабаванні па эканаміі сродкаў застаюцца па-ранейшаму актуальнымі. Бюджэт краіны захоўвае сацыяльную накіраванасць, а значыць, павялічэнне расходаў на зароботную плату, на выплаты субсідый... У наступным годзе неабходна лабудавача 7,5 мільёна квадратных метраў жылля, паралельна забяспечваючы яго інфраструктурай, і гэтак далей. Таму расходы павялічацца. Але бюджэт на 2011 год цалкам збалансаваны. Расходныя артыкулы будучы забяспечаны дзякучы даходным крыніцам.

Наталія КАРПЕНКА.

Спатрэбілася спадніца... гамяльчаніну

35 керамічных плітак невяраінападобна з фасада будынка інфармацыйнага цэнтра «Ранак» у Светлагорску. Бартасць прапачы — больш за 0,5 млн рублёў. А вось рабочыя

КСУП «Веліцці» з Хойніцкага раёна спакусіліся на хамут з дзюгой, якія яны ноччу знялі з каня, што стаў ля дзіцячага садка. Беспрацоўнаму 26-гадоваму грамадзяніну спатрэбілася...

спадніца, якую ён «пазчыў» з гандлёвага месца ў цэнтральным універмагу Гомеля. «Абноўку» прымерыць мужчына не паспеў.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА НА ПРАВО ЗАКЛЮЧЕНИЯ ДОГОВОРА АРЕНДЫ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ

Продавец – Лидский районный исполнительный комитет. Аукцион состоится в 12.00 20 декабря 2010 г. в г. Лида Гродненской обл. по ул. Советской, 8

Table with 6 columns: Lot number, Address, Purpose, Term, Area, and Location. It details the terms and conditions for the auction of land plots.

Для участия в аукционе гражданин, индивидуальный предприниматель или юридическое лицо (лично либо через своего представителя или уполномоченное должностное лицо) представляют в комиссию по организации и проведению аукционов следующие документы: заявление на участие в аукционе с указанием кадастровых номеров и адресов земельных участков, которые предполагается получить в аренду по результатам аукциона; заверенную копию платежного поручения о внесении задатка на счет 3642261280034 в ф-ле 413 АСБ «Беларусбанк» г. Лида, код 696, поучителем – Лидский райисполком, УНП 500826128. Кроме того, в комиссию представляются: гражданином – копия документа, содержащего его идентификационные сведения, без нотариального засвидетельствования; индивидуальным предпринимателем – копия свидетельства о государственной регистрации индивидуального предпринимателя без нотариального засвидетельствования; представителем гражданина или индивидуального предпринимателя – нотариально удостоверенная доверенность. представителем или уполномоченным должностным лицом юридического лица Республики Беларусь – доверенность, выданная юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии документов, подтверждающих государственную регистрацию юридического лица без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица;

ФИЛИАЛ «ЦЕНТР «БЕЛТЕХИНВЕНТАРИЗАЦИЯ» ИЗВЕЩАЕТ: 22 декабря 2010 г. в 11.00 состоится ПОВТОРНЫЙ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН по продаже имущества, принадлежащего на праве собственности предпринятию ОАО «Весприбор» (продавец), в составе Лота № 1 (предмет торгов):

Table detailing the auction of property belonging to the enterprise OJSC «Vesprybor». It lists the location, area, and terms of the auction.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПОВТОРНОМ ОТКРЫТОМ АУКЦИОНЕ по продаже государственного имущества и права заключения договора аренды земельного участка

Table detailing the auction of state property and the right to conclude a lease agreement for a land plot. It includes details about the property, the auctioneer, and the terms of the auction.

Аукцион состоится 24 декабря 2010 года в 15.00 по адресу: г. Брест, ул. Ленина, 11, каб. 524 (здание облисполкома). Победитель аукциона (претендент на покупку) обязан подписать протокол аукциона в день аукциона; в течение 10 рабочих дней со дня принятия местным исполнительным комитетом решения о предоставлении земельного участка: внести плату за право заключения договора аренды земельного участка (часть платы – в случае предоставления расщипки вне внесения местным исполнительным комитетом), возместить затраты на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам аукциона документации, необходимой для его проведения, расходы, связанные с формированием земельного участка и изменением земельного участка в результате такого формирования, государственной регистрации заявления на участие в аукционе с прилагаемыми документами принимаются по адресу: г. Брест, ул. Ленина, 11, каб. 404, 405, 413 фонд «Брестоблимушество» в рабочие дни с 8.30 до 13.00 и с 14.00 до 17.30; прием заявлений заканчивается 24 декабря 2010 г. в 10.00.

Advertisement for 'Местное самоуправление' (Local Self-Government) with contact information and registration details.

Advertisement for 'Заснавальнікі' (Founders) mentioning the National Assembly and the newspaper 'Звезда'.

Advertisement for 'Рэспубліка Беларусь' (Republic of Belarus) mentioning the National Assembly and the newspaper 'Звезда'.

Advertisement for 'Самакіраванні' (Self-Administration) mentioning the National Assembly and the newspaper 'Звезда'.

Advertisement for 'КАНТАКТНЫ ТЭЛЕФОН' (Contact Phone) providing contact information for the newspaper.

«ГАЛОЎНАЯ ЯКАСЦЬ НАСТАЎНІКА — СПРАВДЛІВАСЦЬ...»

Ці ёсць будучыня ў сельскіх школ? Чаму ў беларускай педагогіцы выключна жаночы твар? Якім павіна быць маральнае аблічча педагога? Пра усё гэта настаўнікі разважаюць на сайце «Звязды», які пасля публікацыі артыкула «Самааднаццаць педагогаў нельга бясконца эксплуатаваць» у нумары за 17 сакавіка, пераўтварыўся ў стыльны форум, дзе настаўнікі дзеліцца адно з адным праблемамі, якімі жыве сучасная школа.

«Паважаная «Звязда», піша вам бацька-настаўнік адной са школ Віцебскай вобласці. Даволі працяглае час выліваю вашу газету. Шчыра скажу: ёсць што пачытаць і над чым паразважаць. Асабліва ў апошні час з вялікай цікавасцю сачу за абмеркаваннем розных актуальных пытанняў, якіх унікальнасць на старонках газеты. Асобна хочацца спыніцца на праблеме «Пісаніны» ў школе: з такой колькасцю папер можна не прымушаць школьнікаў збіраць макулатуру, лепш даводзіць план па здачы макулатуры да настаўнікаў. Калі ты проста выкладдэш прадмет — паўнен здаць, напрыклад, столькі кілаграмаў макулатуры, калі класны кіраўнік — то больш, а калі сацыяльны педагог — яшчэ больш.

Бацька-настаўнік.
Мяркую, што фемінізацыя педагогічнага корпусу не спрыяе выхаванню ў падрастаючага пакалення хлопчыкаў мужчынскіх якасцяў. А кіруюць, пераважна, мужчыны... Ці не адсюль «растуць ногі» многіх нашых праблем? Мо ў такім разе варта былі б паспрабаваць даць «паруліць» жанчынам?

Назіральнік.
Ход думак правільны. Калі муж зарабляе мала, то яго трэба натхніць на пошукі большай заробку. Але асабліва зачэпіла фраза «Дзякуй Богу, што ён у мяне не настаўнік. Вельмі паказалася. Як быццам крык душы... Да якога становішча дведзены настаўнік, каб дзякаваць Богу, што муж не настаўнік. А фемінізацыя школы да добра не прывядзе. Гэта як у сям'і: калі хлопчыкі выхоўваюцца без бацькі, то ў іх могуць не сфарміравацца мужчынскія рысы характару. Я ўжо пайшоў са школы, уладкаваўся на працу, якая не патрабуе вялікіх разумовых намаганняў, ніхай і прымітыўную, затое плаціць мне цяпер удвая больш, чым у школе. А мае вучні просяць, каб я вярнуўся назад, таму што маладая настаўніца

плектных школах, у сваёй большасці асуджаныя. Асуджаны на ныведанне, на негатовнасць выстроіваць зносіны з аднагодкамі і гэтак далей. А школы гэтыя усё роўна закрываць. Так можа лепш расквітацца горадзіў вузел, а не цягнуць ката за хвост? Паважаная «Звязда», калі ёсць магчымасць, звярніцеся, куды трэба, і дайце ведаць, калі будзе ліквідавана такая ганебная з'ява ў адукацыі, як «пазабоджэтка». Нішто не нанесла такой шкоды адукацыі, як раэнанне абавязваць школу зарабляць грошы.

Анат.
Магчыма, сваім згвадненнем аб заплішній фемінізацыі педагогічнага корпусу я гэтымі пакрыўдзіў, таму прашу абачэння. Не раз даводзілася чуць ад дзяцей, што галоўная якасць настаўніка — справядлівасць. Як бы педагог ні ставіўся да вучня, пры ацэньванні вынікі яго вучобы і паводзінаў гэта ніяк не павіна адбівацца. Нам трэба быць максімальна аб'ектыўнымі пры выстройванні ўзаемаадносін з вучнямі і іх бацькамі. Сутыкнуўшыся з няшчэрасцю настаўніка, вучань найрадзі ці будзе давярць яму ў далейшым. Кожны вучань, прымчы кожнага настаўніка, павінен мець магчымасць атрымаць добрую ці выдатную адзнаку. Гэта не толькі мой настаўніцкі прыныці, але і бацькоўская крыўда на некаторых гора-настаўніцкай маіх дзяцей. Дзякуй Богу, дзеці ўжо атрымалі сярэдняю адукацыю. Але што чакае будучых студэнтаў? У многіх ВНУ тая ж гісторыя: некаторыя выкладчыкі ўлічваюць пры ацэньванні не веды студэнтаў, а іх паводзіны, знешні выгляд, і, здараецца, карыстаюцца зусім далёкімі ад вучобы матывамі. Нагледзеўшыся на такія парадкі, усё больш пераканваюся ў важнасці настаўніцкай аб'ектыўнасці: пры ацэньванні займаўся пра асабістае, выпрацоўвай адольныя крытэрыі для ўсіх вучняў. Хоць, вядома, у любым прамым магчымыя выключэнні. Толькі іх не павіна быць зашмат. Некаторыя з маіх калег-настаўніц час ад часу прызнаюцца, што ім цяжкавата займацца пра асабістае, не мець «любімчыкаў» і «падхалічыкаў». Магчыма, тое ж мне скажыце і калегі-мужчыны, але іх практычна не засталася побач. А хто нывядзе парадка і адновіць справядлівасць у дзіцячых спрэчках? Хто

разбярэцца ў канфліктах між вучнямі ці між вучнямі і настаўнікам? Да слова, нахонт меркавання пра закравіць малакамплектных школ. Я і сам вучыўся ў выскавай школе, а цяпер назіраю сумныя наступствы закравіць такіх школ. Недзе сапраўды можа і няма сэнсу іх падтрымліваць. Аднак часта найбольш справядлівыя ўзаемаадносіны паміж вучнямі і настаўнікамі фарміруюцца менавіта ў такіх невялікіх калектывах. Дзі і веда там можа атрымаць не горшыя, чым у гарадской школе. Галоўная бляда ўсіх школ (асабліва малакамплектных) — гэта самазабеспячэнне і пазабоджэтная дзейнасць.

Назіральнік.
Хачу ўдакладніць сваю пазіцыю па сельскіх школах. Ёсць і сапраўды самабытныя школы, у якіх працуюць мясцовыя педагогі. Клімат у такіх школах, а больш дакладна, ва ўсіх невялікіх школах, значна лепшы, чым у гарадскіх. Прычына ў тым, што тут адразу бачныя няшчэрасць, несумленнасць і іншыя надобрыя з'явы. Але сёння сапраўдныя педагогі сыходзяць са школы ці ўжо сышлі на пенсію. У сельскіх школах вучыць некалькі дзясяткаў дзяцей прыязджаюць настаўнікі з райцэнтра. А гэта ўжо зусім іншыя зносіны ў калектыве. І дзецяй яны чужыя, бо не адукаваюць дзяцей. Сэнсу ў існаванні такіх школ няма.

Анат.
Нам на башкоўскім сходзе ўчора «ржамемдвалі» вылісаць «Юны выратавальнік». Бацькі аднагодкаў адмовіліся. Настаўніца плакала...

Маці.
Чыноўнікі, не перащкаджайце сваёй так званай работай (бясконцы прыверажам) вучэбна-выхаваўчому працосу. Вы адрываеце нас ад дзяцей, патрабуючы бясконцыя справядзачы.

Настаўнік.
Нядраўна распачаўся тудзень. Усё як звычайна. Хроніка падзей: панядзелак — арганізаваць менапрыемствы да 200-годдзя з дня нараджэння і 150-годдзя з дня смерці Т.Шаўчэнка; панядзелак — падрыхтаваць відэасюжэт да раённага бацькоўскага сходу; серада — анкета аб шкодзе ку-

рэння, прадаставіць справаздачу; серада — інструктаж аб праціпажнай бяспецы (справаздача); чацвер — правесці анкетаванне бацькоў, прадаставіць справаздачу. І гэта без уліку таго, што чатыры суботы запар праходзяць алімпіяды па прадметах.

Акрамя таго, трэба вылісаць на школу «Юны выратавальнік» і «Адукацыю Міншчыны». Карцей, дзяцей няма часу вучыць, самі няхай вучацца.

Анат.
Па дамах настаўнікаў прымыслилі хадзіць і правяраць, у якім стане знаходзіцца печкі і электраправодка, ці ва ўсіх ёсць пажарныя апабшчальнікі. Даходзіць да поўнага абсурду. Можна, нам за адным махам іх яшчэ і адрамантаваць? А давайце арганізуем месячнік, каб урокі за нас праводзілі пажарныя, работнікі ДАІ, міліцыі і гэтак далей. Настаўнік, відаць па ўсім, прыдтан на любую работу? Але я з маёй педагогічнай адукацыяй ні няк не магу вызначыць, у якім стане знаходзіцца электраправодка. Мяне ў істэтыце гэтаму не вучылі. Калі не падводзіць памяць, то ў істэтыце студэнтаў вучаць, як навуачны дзяцей.

Беспредел.
Толькі ўявіць, якой колькасці людзей трэба было б заплаціць, калі б не настаўнікі. Класы рамантуем, агародку фарбуем, на дыскатэчку дзяжурым, небяспечныя семі наведваем, бацькоў па суботах заганяем, іх дзяцей падкармливаем і... далей па спісе. Проста ганаруся сабой. Восць толькі пры знаёмстве не спяшаюцца называць месца працы — непрыязна і нежкі нізкааплата. А ў мужчын так і самы шчыры атарэс да цябе знікае!

Наталі.
Дзякуй «Звяздзе» за тое, што яна спрабуе штоосьці змяніць. Але, на жаль, фактна з'яваўца фактам — нямяла выпадковых людзей камандуюць настаўнікамі на месцах, указваюць ім, што трэба рабіць. Нават цяжка ўявіць сабе, да якіх наспустваю гэтыя можа прывесці...

Анат.
Падрыхтавала Надзея **НИКАЛАЕВА.**

Гучная справа

МІЛІЦЫЯНЕР, ЯКІ ЗАСТРЭЛІЎ ДЗЯЮЧЫНУ!

«Яна пацягнулася за пісталетам, апусціла галаву, зброя спрацавала раптоўна...»

Журналіст «Звязды» наведаў рагачоўскі суд, дзе разглядаюць справу былога ўчастковага і дэпутата Мікалая Клімянка. Сёлета ў купальское ноч ён з пісталета Макарава стрэліў у галаву 22-гадовай Ніне Карасёвай. За што? Пра якія невядомыя раней акалічнасці стала вядома на судзе?

Адзінаццаць чалавек без уліку сведак — столькі людзей прышло ў залу Рагачоўскага суда на разгляд самай абуральнай крымінальнай справы ў краіне. Забойства жыхаркі вёскі Журавічы Ніны Карасёвай, якое здарылася сёлета ў купальское ноч, скальнула многіх. Позна увечары шостага ліпеня ўчастковы Рагачоўскага РАУС Мікалай Клімянок стрэліў дзясучыне ў галаву з пісталета Макарава. Беспрычынна.

«Цябе, с...а, даўно трэба было грохнуць, — перадае словы прываратнай ў лагонах сведка равагога стрэлу, якая сядзела ў міліцэйскай машыне побач з ахвярай. — Клімянок узяў зброю, нечакана наставіў на Ніну і стрэліў ва ўпор, проста ў галаву. Была нібы іскра, на перад машыны хлынула кроў...»

Ніна Карасёва, атрымаўшы ачаговую траўму, адкрыты пералом звода чэрапа, загінула праз 11 дзён у райбальніцы. А былі ўчастковыя міліцыянер, дэпутат мясцовага савета і бацька дваіх дзяцей Мікалай Клімянок пачаў называць свой стрэл ва ўпор «выпадковасцю».

— Карасёва сказала, што пісталет — несапраўдны. Я выратуеў перадаць ёй табельную зброю, каб перанакца, што яна памыляецца, — выкрываўся абывавацан на судзе. — Яна нізка нахіліла галаву. Раптам адбыўся стрэл... Пасля

таго, што адбылося, я знаходзіўся ў шокавым стане, не мог зраду-мець, як гэта здарылася, мне было страшна...

Анат.
Падрыхтавала Надзея **НИКАЛАЕВА.**

возерам, лятаў каршун. Тады Лебедзеў (яшчэ адзін міліцыянер, які ўжо звольнены з органаў. — «Звязда» сказаў: «Дайце пісталет, я яго застрэлю».

Абывавацан ж Мікалай Клімянок завуляў пра намер «пастраліць» неаднойчы. Па словах яшчэ адной сведкі, якая была на возеры разам з міліцыянерамі, Клімянок «кудысь пабег, зачэпіўся за пень, уцяў, пачаў крочыць: «Мне усё можна, перастрэляю ўсіх». Чулі і такое, што казаву: «Трэба пастраліць». Думалі, што напісаў чалавек, вярзе лухту, не звярнулі на гэта належнай увагі.

За межамі пляжа, у мястэчку Доўск, міліцыянеры не саромеліся адкрыта купляць алкаголь і хадзіць, размахваючы бутэлькамі з гарэлкай перад грамадзянамі.

— Я сустрэў Лебедзева на ганку сваёй установы. У яго руках было дзве бутэлькі гарэлки, — даваў паказанні на судзе гаспадар бара «Аляксандр», ля якога здарылася трагедыя. — Я пачаў яго дакараць: «Што вы сабе дазваляеце?» У адказ Лебедзеў сказаў: «Стары, у нас шчыроў кіроўца». За поасам у міліцыянера тырчуў пісталет. Мая жонка абуралася: «А гэта што такое?» На гэта пытанне міліцы-

янер напавіў пісталет і моўчкі выйшаў... Праз некалькі гадзін бесперапынная п'янка прывяла да трагедыі. Мікалай Клімянок, здаваўся, збіраўся іці дадому, але затрымаўся ў машыне, дастаў табельную зброю...

Следства высветліла, што стрэляў Клімянок «беспрычынна, вывэйлячы знявагу да грамадства, п'яную зухаватасць».

Экспертства паказала наяўнасць у яго крыві 2,62 прамаіне алкаголю, а ў мачы — 3,85 прамаіне. У былога ўчастковага не знайшлі ніякіх адхіленняў.

МАЦІ ЗАБАІТАЙ ДЗЯЮЧЫНІ: «НАС ПУЖАЛІ, ШТО ЯГО ПАСАДЗЯЦЬ НЕНАДОЎГА»

Мікалою Клімянку пагражае ад 8 да 25 гадоў зняволення або пабачыцьевае зняволенне. Ціагом судовых пасяджэнняў абывавацан было перапарэдуўлена з артыкула «змахам на забойства» на пункт 13 частку 2 артыкула 139 Крымінальнага кодэкса Беларусі (забойства з хуліганскіх памкненняў).

Маці Ніны Карасёвай не стрымалася і заплакала, калі ў зале суда пачалі аглядаць рэзультаты даказаў, дастаючы іх з картонных скрынкі. Гэта басножкі Ніны, запісаныя крывей чалы «Жыгуды», форменная впротка Клімянка, той самы пісталет Макарава...

— Я дзёліўся таму, што ён толькі часткова пагадзіўся з абывавацан. Замест таго, каб сказаць «я забіў гэту дзясучыню», ён пашкадаваў, што «парушыў службовы статут, няправільна абходзіўся са зброяй», — абуралася Тамара Аляксееўна, маці забітай Ніны Карасёвай. — Яго сваё і палобочнага хлусяць: маўляў, наша дачка — блудніца. Хоць даўнона, замест гэтага піль гарэлку. Сведкі ж расставілі машыну ў тую ноч. Нас пужалі, што яго пасадзіць ненадоўга.

Судзіць у тую ноч гучалі не толькі з вуснаў участкавага Мікалая Клімянка. Сведка Аляксандр Абрамовіч, які працуе сапрабортнікам у Доўску, расповёў пра тое, як сустрэўся з міліцэйскай «брыгадай» на мясцовым возеры. Ніны Карасёвай і яе сяброўкі на той момант з «ахоўнікам закону» яшчэ не было.

— На капоце «Жыгуды» стала піва, гарэлка, льяжана закуска — рыба. — Прапанавалі: «Давай п'ем». — узгадвае Аляксандр Абрамовіч. — Побач, над

Яўген ВАЛОШЫН.
Рагачоў—Мінск.

З гэтага пісталета Макарава быў забіты смяротны стрэл.

СВЕДКА: «У РУКАХ МІЛІЦЫЯНЕРА БЫЛО ДЗВЕ БУТЭЛКІ ГАРЭЛКІ, А ЗА ПОАСМ — ПІСТАЛЕТ»

У зале судовага пасяджэння Клімянка змясіці ў лётку. Былы міліцыянер сядзеў пачырванелы, насуплены, прыдычана апускаў вочы долу. Зрэдку кідаў востры і адначасова пакрыўджаны позір на жонку. Выглядаў былы ўчастковы і дэпутат, як цынічнае дзіце, якое вось-вось нашкодзіць за сваёй спінай. Клімянок то хістаў наперад і назад, то ціха плакаў, выціраючы слёзы насавоўкай.

Сведкі расказвалі пра новыя акалічнасці, удакладнялі ўжо вядомыя дэталі. Па-першае, яшчэ раз прагучаў адказ на пытанне, чаму Ніна Карасёва трапіла ў міліцэйскую машыну тым ракамыв вечарам. З гэтай нагоды разыходзіліся чуткі: маўляў, ахвяра і яе забойца былі каханкамі. Аднак і тыя людзі, што працавалі з Нінай, і тыя, што былі на месцы здарэння, гаварылі адваротнае. У свай час прыгажуня Ніна Карасёва адмовілася заводзіць раман з «жанацікам» Клімянком, а ў той вечар прыхрела паразмаўляць з міліцыянерам нахонт свайго знаёмца, якому пагражала крымінальнае адказнасць. Гутарка прывяла да стрэлу ва ўпор...

Другі момант. Усе чулі, што міліцыянеры, якія павіны былі ахоўваць грамадзянскі парадак у купальское возеры, замест гэтага піль гарэлку. Сведкі ж расставілі машыну ў тую ноч. Нас пужалі, што яго пасадзіць ненадоўга.

Судзіць у тую ноч гучалі не толькі з вуснаў участкавага Мікалая Клімянка. Сведка Аляксандр Абрамовіч, які працуе сапрабортнікам у Доўску, расповёў пра тое, як сустрэўся з міліцэйскай «брыгадай» на мясцовым возеры. Ніны Карасёвай і яе сяброўкі на той момант з «ахоўнікам закону» яшчэ не было.

— На капоце «Жыгуды» стала піва, гарэлка, льяжана закуска — рыба. — Прапанавалі: «Давай п'ем». — узгадвае Аляксандр Абрамовіч. — Побач, над

Калегі па працы і аднавяскоўцы называлі Ніну прыстойнай і вясёлай дзясучыняй.

Чаму заробкі выкладчыкаў ВНУ меншыя за аспіранцкую стьпендыю?

Дыскусійная трыбуна

БЯГУЧЫ навуцальны год распачаўся для работнікаў адукацыйнай галіны з добрай навінай — з доўгачаканага павышэння ім заробку: так, на 10 працэнтаў былі павышаны тарыфныя аклады (стаўкі) усім маладым спецыялістам, накіраваным на работу па размеркаванні ў бюджэтныя арганізацыі. Акрамя таго, педагогічным работнікам, у тым ліку і маладым спецыялістам, тарыфныя аклады (стаўкі) былі павышаны на 25 працэнтаў. Да таго ж на працягу года двойчы мянялася тарыфная стаўка першага разраду — апошні раз з 1 лістапада. У выніку заробатная плата педагогічных работнікаў з пачатку года павялічылася на 500 тысяч рублёў і складае зараз у сярэднім 1 млн 300 тысяч рублёў. У настаўнікаў пасля лістападаўскага павышэння сярэдня заробак складае 1 млн 400 тысяч рублёў (прырост за год склаў 600 тысяч рублёў). У выхавальнікаў дашкольнае ўстанова — ад 740 да 860 тысяч рублёў (прырост на 320—430 тысяч рублёў). А маладыя педагогі, што працуюць на адну стаўку, атрымліваюць зараз каля 800 тысяч рублёў. І усё ж такі ў пытанні аплаты працы некаторых катэгорый работнікаў засталася праблемнай момант, пра які і пайшла гаворка на сумеснім пасяджэнні Прэзідыума ЦК Беларускага прафесійнага саюза работнікаў адукацыі і навукі і галіновага савета па працоўных і сацыяльных пытаннях у сістэме Міністэрства адукацыі.

Як вынікае ўжо з самой назвы, галоўнай мэтай дзейнасці Савета з'яўляецца развіццё ў галіне сацыяльнага партнёрства, а таксама выпрацоўка агучальных падыходаў да правядзення сацыяльна-эканамічнай палітыкі. Менавіта таму ў склад Савета ўваходзіць роўная колькасць прадстаўнікоў ад Міністэрства адукацыі і ад галіновага прафсаюза.

— Варта адзначыць, што меры, якія прымаюцца па ўдасканаленні аплаты працы работнікаў галіны, з'яўляюцца недастатковымі ў адносінах да асобных катэгорый работнікаў, — падкрэсліла ў сваім выступленні начальнік упраўлення сацыяльна-эканамічнага развіцця Міністэрства адукацыі Лідзія СУБОЦКАЯ.

— Прынятыя нарматыўна-прававыя акты несуменна палепшылі матэрыяльнае становішча работнікаў галіны, — канстатавала загадчык аддзела сацыяльна-эканамічнай работы ЦК Беларускага прафсаюза работнікаў адукацыі і навукі Валіяціна ГЕРАСІМОВІЧ, — але не вырашылі да канца ўсе праблемы, якія існуюць. Напрыклад, не толькі не вырашылася, але і дадаткова ўскладнілася праблема нізкага ўзроўню аплаты працы маладых выкладчыкаў у ВНУ. Павышэнне тарыфных ставак педагогам на 25 працэнтаў не распунодзілася на прафесарска-выкладчыцкай састаўу ВНУ. І зараз сярэдні памер заробатнай платы асістэнта, выкладчыка без вучонай ступені і звязан з улікам выплат стымуляючага характару складае 750 тысяч рублёў, выкладчыка—стажора — 670 тысяч рублёў, у той час як аспірант атрымлівае стьпендыю каля 870 тысяч рублёў. Гэтая праблема абмяркоўвалася ў розных інстанцыях, але так і не вырашылася на дзяржаўным узроўні.

Колькасць асоб з прафесарска-выкладчыцкага саставу, да якіх не працягваюцца патрабаванні па наяўнасці ў іх вучонай ступені і вучонага звання, складае 12,1 тысячы чалавек, а гэта, між іншым, 53 працэнтаў ад агульнай колькасці прафесарска-выкладчыцкага саставу. Не сакрэт, што па шарагу напрамку абараніцца, каб атрымаць вучоную ступень ці вучонае званне не заўсёды магчыма. Але ці можна жыць на такую зарплату? І ці можна лічыць для таленавітай

фіцыенты да тарыфных ставак (акладу) работнікаў, што тарыфнікаў складае з 1 па 12 разрады. У выніку заробатная плата гэтых катэгорый работнікаў павялічылася ў сярэднім на 9 працэнтаў. А сярэдні памер заробатнай платы работнікаў, якія трыфікацыя на першым разрадзе (гэта прыблёральшчыкі, дворнікі, гадзрошчыкі, падсобныя рабочыя), складае зараз каля 500 тысяч рублёў.

— Фактычна сёння парушыліся міжзрадныя суадносіны адзінай тарыфнай стаўкі ў прадстаўнікоў розных прафесійна-кваліфікацыйных груп у залежнасці ад іх кваліфікацыі, спецыфікі і складанасці працы, — падкрэсліла Валіяціна ГЕРАСІМОВІЧ. — У выніку змянення карэктуючых каэфіцыентаў тарыфных стаўкі (аклады) нізкааплата катэгорый работнікаў павялічваюцца больш высокімі тэмпамі: заробатная плата галоўных бухгалтараў, іх намеснікаў і кіраўнікоў гаспадарчых груп зраўнялася са аказалася нават ніжэйшай, чым зарплата бухгалтараў, якім былі ўстаноўлены надбаўкі да тарыфных ставак (аклады) за наяўнасць кваліфікацыйных катэгорый. У аднас нашага прафсаюза, у Федэрацыю прафсаюзаў Беларусі паступаюць ка-

лектыўныя звароты ад работнікаў бухгалтарскіх службаў упраўленняў (аддзелаў адукацыі) па пытаннях аплаты іх працы.

Але як выправіць гэтае становішча? Для ліквідацыі дыспараўнасці ў аплате працы асобных работнікаў Міністэрства адукацыі прапануе кіраўнікам арганізацыі прыбегчы да стымуляючых выплат (надбавак, прэмій) у адпаведнасці з заканадаўствам па аплате працы ў улікам вынікаў дзейнасці канкрэтных работнікаў. Калі зарплата будзе адставаць на працягу толькі некалькіх месцаў, то гэтая мера, магчыма, і сапраўды можа спрацаваць, аднак калі сітуацыя будзе «хранічы характар», то трэба шукаць, напёўна, іншыя шляхі для кампенсацыі адставання?

Галоўны тэхнічны інспектар працы ЦК Беларускага прафсаюза работнікаў адукацыі і навукі Марына ЯРСУН агучыла наступныя лічбы: за 9 месцаў багачага года ва ўстановах адукацыі былі зарэгістраваны 34 няшчасныя выпадкі на вытворчасці, з іх 2 — са смяротнымі і 13 — з цяжкім зыходам. Такая сітуацыя патрабуе прыняцця неадкладных мер па папярэдзненні траўмавання людзей на вытворчасці.

— Адукацыйная галіна мае сваю спецыфіку: кіраўнік і педагогі нясуць адказнасць яшчэ і за ахову жыцця і здароўя навуцэнцаў і выхаванцаў, — паведаміла Марына ЯРСУН. — Практыка сведчыць, што без стварэння эфектыўнай службы аховы працы ў галіне абіцсыя немагчыма. Ужо сёння многія кіраўнікі разумеюць неабходнасць стварэння такой службы, таму шукаюць магчымасць увядзення ў штатны расклад дадатковай адзініцы спецыяліста па ахове працы. Але гэтая праблема вырашаецца складана. Для эфектыўнай работы па грамадзянскай ахове працы ва ўстановах адукацыі патрэбная высокапрафесійная і ўкамлектаваная служба аховы працы. А што

звярнуў увагу на ўдзел у падвозе дзясцей школьнымі аўтобусамі педагогічных работнікаў. Гэта работа на сёння ніяк не нарміроўваецца, і, адпаведна, не аплачваецца. Ніхто не бярэ пад увагу і тую акалічнасць,

што асноўны кантынгент школьных настаўнікаў складаюць жанчыны, якім таксама трэба сабраць сваіх дзяцей, адвесці іх у дзіцячы садок і гэтак далей. Фактычна гэта пераўтварылася ў грамадскую нагрузку... Пры гэтым настаўнік нясе адказнасць за кожнае дзіця, ён павінен удакладніць, што здарылася, чаму дзіця не едзе ў школу, і гэтак далей. Ёсць і іншы бок медаля: калі работа ніякімі дакументамі не нарміроўваецца і не аплачваецца, то ўзнікае пытанне: як можна яе пракарналяваць, на якой падставе? Напёўна, ёсць сэнс аплачваць гэтую працу хоць бы за кошт гадзін арганізацыйна-выхаваўчай работы? Не выключана, што і ахвотныя яе выконваць адразу знойдуцца.

Сёння Міністэрства адукацыі прапануе ўнесці змяненні ў пастаноўу, што рэгулююць працягласць работы спецыялістаў сістэмы адукацыі, найперш выхавальнікаў дашкольнае ўстановаў, і аб'ём гадзін арганізацыйна-выхаваўчай работы і дадатковага кантролю. Вылучаецца таксама вопыт іншых краін па пераходзе на штатна-акладную сістэму аплаты працы. Цяпер аплата працы педагогічных работнікаў залежыць ад іх нагрукі. Аднак у бліжэйшыя гады колькасць школьнікаў значна зменшыцца. Адпаведна зменшыцца і нагрузка на настаўнікаў. Таму трэба ўжо сёння думаць, як захавач дасягнутую пільку ў аплате работы...

Надзея НИКАЛАЕВА.

5 Картка ўдзельніка — падпісчыка «Звязды» на I квартал або I-е паўгоддзе 2011 года

Прозвішча, імя, імя па бацьку _____

Падпіска аформлена ў _____ (адрэс)

на I кв. або I-е паўг. 2011 года

Жатні адрэс і тэлефон _____ (індэкс)

Каму _____ (прозвіш

У Вільнюсе прадаюцца навалачкі з выявай Мінска

У мастацкай галерэі Ужупіса, сусветнаядомага літоўскага квартала мастакоў, выстаўлены працы Аляксея Кульбіцкага. Беларускаму дызайнеру дэманструе сваё надзвычайна арыгінальнае бачанне беларускай сталіцы.

Адначасова патрыятычныя і касмалітычныя навалачкі Кульбіцкага выклікалі цікавасць прэсбалтыйскага тэлебачання і прэсы. Работы прапанавалі набыць літоўскім аматарам мастацтва.

На адкрыцці выставы «Горад сініх сноў» пабываў і журналіст «Звязды».

Пра выставу даведаўся з інтэрнэту. І, не чакаючы доўга, рвануў на яе адкрыццё ў Вільнюс.

Чым мяне зацікавіла малады дызайнер і фатограф Аляксей Кульбіцкі? Менавіта ён аформіў непадзёрнутае выданне наваля «Ладдзя Роспачы» Уладзіміра Караткевіча, выхад якой «прашумела» на мінулы год.

«Горад сініх сноў» — гэта арыгінальны фотаздымкі Мінска, надрукаваныя на белых навалачках. Такую канцэпцыю вынайшоў аўтар.

Работы выставілі ў зале Galega Рэспублікі Ужупіса. Гэты мастацкі квартал Вільні мае свайго прэзідэнта, канстытуцыю, амбасадараў, міністраў, пра раён ведаюць аматары мастацтва з усёй планеты. Таму выстаўляцца тут прэстыжна.

На гэтых навалачках — выявы майго роднага Мінска. Гэта горад майго мары, які сёння можна пабачыць толькі ў снах, — прамаўляў на адкрыцці выставы Аляксей Кульбіцкі. — Мінск быў неаднаразова зруйнаваны. Некаторыя старыя раёны раўна збудаваліся безгустоўнымі «пачварамі». На выставе вы можаце пабачыць тыя цікавыя дэталі Мінска, якія захаваліся пасёння. Таму іх вартасць узрасла ў разы...

Усіх наведнікаў частавалі беларускай «Крамбамбуляй» і шкаладкамі «Алёнка».

Дызайнер Аляксей КУЛЬБІЦКІ на фоне сваіх «навалачкаў».

«Навалачкі» Кульбіцкага прапанавалі набыць літоўскім аматарам мастацтва. Прыбытак пойдзе на дабрачынныя мэты.

Арганізатарка выставы Дына Чыўлада расказала, што год таму выпадкова атрымаў паштоўку з фотаздымкамі Кульбіцкага ад свайго знаёмага.

Так беларускаму дызайнеру быў запрошаны ў залу Galega.

Аказалася, што выстава ўзбудзіла не толькі маю журналісцкую цікавасць. Пра «Горад сініх сноў» жадавалі расказаць у перадачы і латышскія тэлевізійшчыкі.

На адкрыцці слова ўзялі некаторыя дзеячы літоўскай мастацкай інтэлігенцыі.

— Не разумю, чаму так мала выстаў сучаснага мастацтва праводзіцца ў Беларусі. У вас жа праблем з творчымі людзьмі няма, — выказваўся жывапісец Вігантас Вейс, так званы амбасадар Рэспублікі Ужупіс ў Раі.

— Надаўна я знаёміўся з творчасцю сучасных беларускіх мастакоў. У карцінах я пабачыў канфілікт, барацьбу. Цікавыя і вартыя работы...

Некаторыя «навалачкі» з серыі «Горад сініх сноў», як мне падаецца, адначасова дэкадансныя, касмалітычныя і патрыятычныя. Падазяляючы сваімі ўражаннямі.

Сярод работ — выява самотнага мінскага балкончыка, які адзін знаходзіцца на вялікай аднатоннай сцяне шматкватэрнага дома. А за дзвярыма балкончыка — людзкія сілы, спакуслівае таямніца... Ідэя нагадала мне адну з ранніх работ Пабла Пікаса, якую я пабачыў у яго музеі ў Барселоне.

Памятаю, як я не стрываўся і перафатаграфавалі «балкончык» класіка. З мяне ўзяў прыклад англамоўны турыст сталага веку. Тут жа да яго падобег ахоўнік і даў па кампале, маўляў, выдалі фотаздымак. Аказалася, што на ўваходзе вісела шыльда «Фатаграфаванне забаронена».

напісаная па-каталонску. Аднак на маім фотанараце тэмперamentны і насычаныя «Балкончык Пікаса», за дзвярыма якая хаваюцца свае таямніцы і лёсы, захаваўся на памяць...

«Горад сініх сноў» будзе выстаўлены цыгам двух тыдняў. Зала Galega знаходзіцца каля славаўта-каасцёла Святой Ганны ў Вільнюсе на самым узьдзе ў Рэспубліку Ужупіс.

Юрген ВАЛОШЫН.

ПОГЛЯД

Я спытаўся ў Аляксея Кульбіцкага, чаму, каб паглядзець яго выставу, мне давалося ехаць за мяжу.

— Выставіцца ў Беларусі даволі складана. Калі ты займаешся сучасным мастацтвам, то ёсць практычна адзіна магчымасць паказаць свае работы — фестываль «Дах», які раз на год падзяцца ў «Палацы мастацтва»... — лічыць дызайнер.

— Мы маем фантастычныя традыцыі, якія неабходна вяртаць. Я займаюся афармленнем кнігі пра легендарнага мастака Казіміра Малевіча, які намалюваў «Чорны квадрат». Як вядома, гэты мастак перайшоў у віртуальную рэальнасць. Аўтарскія навалачкі мастацтвазнаўцы расшыфруюць, што чорны квадрат — і ёсць ідэя, на падставе якой прыдуманы піксель.

Сёння любы лічбавы фотаздымак, любая выява на маніторы вашага камп'ютара складаецца з насычаных квадратаў — пікселяў. Казімір Малевіч стаў прарокам мастацтва, адным з самых выбітных мастакоў у гісторыі. З'явіліся больш дакладныя сведчанні, што хутэй за ўсё Малевіч нарадзіўся ў Капылі, ён дакладна ведаў беларускую мову. А працаваў Малевіч у пачатку 20-х у Віцебску разам з Маркам Шагалам. Кнігу з найбольш аб'ектыўнай біяграфіяй Казіміра Малевіча падрыхтаваў яго блізкі сявак, выйдзе яна ў наступным годзе. Шкада, што беларусы пакуль не ўсведалі, якія выбітныя людзі жылі побач з імі. Спадзяюся, што творчы дух, імямненне да прыгожага ў беларусах яшчэ больш адродзіцца.

Пірацкі фотаздымак «балкончыка» Пабла Пікаса... а гэта фотаздымак «балкончыка» ў выкананні беларускага дызайнера.

ВЫПІСВАЙЦЕ «ЗВЯЗДУ» НА I ПАЎГОДДЗЕ 2011 ГОДА З БЯСПЛАТНЫМІ ЎКЛАДКАМІ

МЕСТНОЕ САМОУПРАВЛЕНИЕ ЧЫРВОНАЯ	СВАЯ СПРАВА	ЖЫВАНДОЛЯ
ЗМЯНА	КУПИ ЛЕПШАЕ!	КРАТІНА ЗАДОРОВА
ТАВАРЫ	ТАСЛУТ	ЦЕНЫ
ДЛЯ ІНДЫВІДУАЛЬНЫХ ПАПІСКІАУ	63850	12 400 рублёў на месяц 74 400 рублёў на паўгоддзе
ДЛЯ ВЕТЭРАНАУ ВАВ І ПЕНСІЯНЭРАУ	63145	11 600 рублёў на месяц 69 600 рублёў на паўгоддзе
ДЛЯ ВЕДАМАСНЫХ ПАПІСКІАУ	63858	19 900 рублёў на месяц 119 400 рублёў на паўгоддзе
ВЕДАМАСНАЯ ПАПІСКА ДЛЯ ЎСТАНОЎ МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ, МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І МІНІСТЭРСТВА АХОВЫ ЗДАРОВА	63239	18 000 рублёў на месяц 108 000 рублёў на паўгоддзе
ПАДПІСКА «ДА ЗАПАТРАБАВАННЯ» (праз кіёск РУП «Белсаюздрук»)		
ДЛЯ ІНДЫВІДУАЛЬНЫХ ПАПІСКІАУ	63850	9 700—11 180 рублёў на месяц 58 200—67 080 рублёў на паўгоддзе
ДЛЯ ВЕТЭРАНАУ ВАВ І ПЕНСІЯНЭРАУ	63145	8 940—10 430 рублёў на месяц 53 640—62 580 рублёў на паўгоддзе
ДЛЯ ВЕДАМАСНЫХ ПАПІСКІАУ	63858	13 134—14 080 рублёў на месяц 78 804—84 480 рублёў на паўгоддзе
ВЕДАМАСНАЯ ПАПІСКА ДЛЯ ЎСТАНОЎ МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ, МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І МІНІСТЭРСТВА АХОВЫ ЗДАРОВА	63239	12 230—13 170 рублёў на месяц 73 380—79 020 рублёў на паўгоддзе

* Залежыць ад рэгіёна

«ТУТ ПАЦЭЛІЦЬ БАБА ЗІНА: АДЗІН МЯЧ, АДНА КАРЗІНА...»

Што было тое было. Мужык адзін вырашыў ката з дому звесці, пасадзіў яго ў мяшок, сеў у тралейбус, сем вёрст адмахаў — выпусціў. Пакуль дабраўся дамоў, — кот пад дзвярыма сядзіць. «Ну, пачакай, — выршае гаспадар, — у наступны ж раз я цябе далей завяжу».

Зноў пасадзіў ката ў мяшок, сеў у машыну, 20 літраў бензіну спаліў, — выпусціў: за горадам, у вёсцы... Пакуль прыехаў назад, кот дома! «Ну не можа ж быць, каб ты мяне абдурываў, а я цябе не!», — заеўся мужык. У трэці раз пасадзіў ката ў мяшок, у трыццаць разоў павёз. І не абы куды — у Налібоцкую пушчу! Доўга кружыў там, бак бензіну спаліў (сладка сава блятаў), забраўся ў страшэнныя нятры... І ката там выпусціў. Развярнуўся ехаць назад, — а дзе дом, не ведае: лес вакол, пушча... Ён па сцехках лясных у адзін бок, у другі... Заблукнуў! Доўга шукаў дарогу — змогся нанеці! Па маўляным набірае жонку, пытае ў яе: «Кот дома?». Яна кажа: «Ну... Прышоў толькі што... Я яго ў хату ўпусціла». «То дай яму спухаўку. Хай расказае, як ён выйшаў адсюль?!»...

Табэ б яшчэ схадзіць у войска і жаніцца за мяне...

Гэта, магчыма, ужо і занадта? Але ж, як піша спадарыня Чыгрынава з Вілейшчыны, чаго не зробіш, любячы:

Для бабулі тут не гулі,
А сур'ёзны інтарс:
«Два» ў малыца па фізкультуры —
Для дзіцяці ж гэта стрэс!
А таму (на думку тых жа гурткоюўцаў з Вілейкі) у спіс штодзённых бабуліных спраў трапляе самае неверагоднае:
Матэматыку рашыла:
Невядомае знайшла,
Верш на памяць давучыла
(Гэта мне, як двойчы два)...
А цяпер па баскетболе
Усе кідкі як след зрабіло...
Бо дзіцяці ж цяжка ў школе,
А я та яно люблю!
Распаўнёўшая з'ява, гадзіцэсі! Да таго ж — вельмі ўласціва для нашых сем'яў. Асабліва — з адным дзіцяткам... І «агучылі» яе сужэнцы Астроўскія з Мінска:

Не было ж раней такога,
Каб выгульвалі малаго...
Дзецям волі не давалі,
Іх да працы прывучалі.

Што праўда, то праўда: змяніліся часы!

І гэта для ўдзельнікаў конкурсу на лепшы подпіс да здымка — адна з самых любімых тэм. Гадоў 15-20 назад, — піша прынамсі Сцяпан Паўлавіч Нэфідовіч з Лунінецчыны, — у нашай ды і ў суседніх вёсках шмат хто прыходзіў на стадыён, у школьную спартыўную залу — гулялі ў футбол, баскетбол, валеібол. А зараз некай усё заглохла.

У горадзе пабудавалі Лядовы палац, але наведальніцаў у ім, баюся, не шмат, затое п'яных...

Адсюль і сумны вывад:
Шмат спарткомплексаў, палацаў —
Нехта спортам там займаецца...
Толькі мы ўжо сталі нацыяй,
Што больш... спіртм захалляецца.

Суб'ектыўная выснова. Але ж мае месца быць, як і назіранні Валерыя Гаўрыша з Чавусяў. У двор, дзе жыў, — піша ён, — дзеці часта выходзілі з мячыкам, б'юць па ім нагамі! — у сцяну. Бывае — трапляюць у аўто, якімі застаўлены ці не кожны пятак, спрацоўвае сігналізацыя, выходзіць гаспадар, пасля чаго ў малых — дом, чатыры сцяны з вядомымі ўсім наступствамі ў выглядзе камп'ютэрных «стралялак», піва, цыгарэт, атлусценняў, залежнасцяў. Дзе выйце?

Каб здаровай стала нацыя
Не толькі спартыўна
Трэба палацы нам!
Збудуйма — паўсюдна, у кожным двары —
Пляцоўкі спартыўныя для дзетвараў.
Бабулі заглянуць?
Застаўцца стройнымі,
І дзетка не згубім гульнёвымі войнамі!

Мае рацыю аўтар! Ды яшчэ і якую! А наконт бабуль (тых, якія «могуча заглянуць...») класны перапеў у спадарыні Гудачковай з Жыткавічаў:

Адабралі ў Косці мячык,
Але ж хлопчык... Ён не плача:
Ён стаіць ды паірае —
Яй пацешыцца стара!
Крыўдлівае слова, але ж можа давацца?

Дарэчы, пра яго (паводле Янкі Брыля): у адной кабеты дзве дачкі ў дзюжках заздасяліся... Маці да суседа. Кажа: «Хлопча, хай бы ты маю доду замуж узяў — ці старэйшую, ці маладшую». Той: «Цётка, а як жа іх браць?» Яны ў цябе такія непрыгожыя... «А ты, дзетка, мамі вочкамі на іх паглядзі», — напрасіла маці!

Дык вось, калі на гэту баскетбалістку (са здымка) глядзець вачыма хлопчыка, яна, відаць, і спардуў ужо не маладара. Калі ж вачыма спадарыні Шышко з Пастаўшчыны, то... наадварот:

Тлушчыку скіне, адзеннеца ў стрі:
Дзе не бабуля — жанчыначка-мроя —
У 60 з гакам
Кабета са смакам!

Што цалкам магчыма, калі жыве яна з улікам парад спадарыні Бурко з Бярэзіншчыны, якія гучача коратка:

Не разлежвайся ў пасцелі,
Не краччы, не войкай,
А рабі зарадку ранкам
З Вольгаю Шагойкай!

Бо яна... Зрэшты, навошта пра яе ды прозаі, калі паэты (прынамсі спадар Гаўрачоў з Іўеўшчыны) вершы складаюць:

Не жанчына гэта — волат!
Ёй мяча замала,
Лепш яна кідала б молат
Ці ядро штурхала!

А хто сказаў, што не (НЕ кідала, НЕ штурхала...)? Цалкам магчыма, бо кола інтарсаў у нашых кабет — не апісаць!

Хоць Таццяна Аляксееўна Бруева з Вілейкі і спрабуе:

Баба Соня — проста клас!
З ёй цікава бавіць час:
То ў «Бэрыка» гуляем...
То ў кошык мяч кідаем...
То ў салячкі з дзеці!
Больш няма такой на свеце!

Пра чыю гэта бабулю? Ды тут, відаць, як у трэцім тосце: «Ну, за Марусю!», — кажа адзін з застольнікаў. «За якую такую?» — насцарожыўся другі. «Ды кожны за сваю», — тварам пасвятлеў трэці. Бо яна — як радзіма, — проста павінна быць... У кожнага з дарослых мужчын.

А ў маленёчкіх — павінна быць бабуля, якая (на думку спадарыні Бурко) і зразумее, і разважыць, і пашкадуе, і навучыць — дзе ўласным прыкладам, дзе падказкай... А таму —

Хочаш, хлопца, жыць без лекаў?

Ды не ведаць, дзе атпэкі?
То прымай усё парадзі,
Як штодзённым загады.
Той, хто слухае яе
Больш здаровым пражыве!
Адкуль яны, любімыя нашы бабулі, усё ведаюць?
Адказ на гэты пытанне (апрох відавочнага — жыццё за спінай!) зноў жа ў пошце — у лісце спадара Дубовіка:
Аб здароўі хто не дбае —
Маладосць сваю губляе.
І жанчыны гэта знаюць,
Бо «Звязду» заўжды чытаюць:
Пра здароўе піша ёмка —
Есць там цэлая старонка!
І, дарэчы, выходзіць яна досыць часта, могому вучыць. У тым ліку, як піша Пятро Бурсевіч са Слоніма:

Марыў не адзін Адам
Скінуць — хоць бы кілаграм!
У жанчын жа для гламура
Лепшы сродак — фізкультура!

Значыць, паводле аўтара (заўважылі?), жанчыны, дзціўнікі нешта робяць, стараюцца. Мужчыны, хлопчыкі — проста мараш. Адкуль і зняты фотакрэспандэнтам вынік, пра які досыць жорстка, самакрытычна, нават сурова піша спадар Гаўрачоў:

Зноўку ў школу мы прыйшлі,
Распусціўшы соплі.
Дзеўкі улётку падраслі,
Хлопчыкі — ні кроплі!

Пра яе ж, пра школу, і заклапочаныя радкі з іншых канвертаў. Ад спадарыні Тарасік з Мінска:

Трохі смешны гэты здымак,
Але болю — болей,
Бо ў кядры — пералынак
У вясковай школе.

Адзін вучань... Адзін настаўнік... Няма такіх школ! Але ж, на вялікі жал, ёсць тэндэнцыя, пра якую досыць трална піша спадарыня Чыгрынава з Вілейшчыны:

Абагнала вёска горад
Дзетка меней, чым машын:
Двое ўвосьнь скончаць школу,
А таму — на старт: здымак дадаецца.

Вялічэнна ДОУНАР. Фота Анатолія КЛЕШЧУКА.

Р.С. Вы не зразумелі, прычым тут мужык з катом, якіх мы ўгадалі спачатку? Тады паглядзіце на календар — да новага 2011-га лічаныя тыдні. Гэта значыць, што год ката вяртаецца. А зусім жа нядаўна «Звязці»!

То з надыходзячым!

Кажуць: кот як ні сядзе — усяк прыгожа.

Хай жа гэтакім будзе і год — у кожнай хаце! А найперш у тых, куды прыходзіла, і заўсёды будзе прыходзіць найстарэйшая беларуская газета «Звязда»!

Крынічка

Рубрыку вядзе Вялічэнна ШПЛЕЎСКАЯ, тэл. 285 88 81 № 45 (377)

Насенне сартуе расчоска

Калі вы самі вырасілі насенне кропу, сельдэрэю, рэпы, радыскі і рэдзкі, то, відаць, разам з добрым аказалася і насенне, якое не выспела, непаўнацэннае. Яго трэба аддзяліць ад якаснага, інакш усходжасць будзе дрэнная. Як гэта зрабіць?

А вы вазміце звычайную пластымасавую расчоску і наалектрызуйце яе (правядзіце некалькі разоў па валасак), затым падняце да насення, раскладзенага на роўнай паверхні. Насенне, якое не выспела, лёгкае, таму пры набліжэнні расчоскі прыліпне да яе.

Можна вярсець адбор і пры дапамозе салодкай вады (1 чайная лыжка з горкай па шклянку вады). Дабражаснае насенне патоне, а няспелае ўсплыне. «Тепельчух» прамываць ад сіропу не варта — проста раскладзіце яго на сурвэтцы і прасушыце, а потым прыбярэце ў пакецік з адпаведным надпісам.

Зярнуць знішчыць мароз

У вас атрымаўся нядрэнны ўраджай фасолі, але зерне, як высветлілася, паралілі лічынкі фасолевай зярнуці? Яны забраліся ўнутр яшчэ летам. У адным зярняці могуча акулівца больш за 20 лічынак. Такая фасоля не прыгодная ў ежу, не падыдзе і для насенных мэт. Але ж вийце ёсць! Складзіце зерне ў палатныя мяшкочкі і пакладзіце на мароз. Лічынкі і кукалкі загінуць, а усходжасць насення застаецца нармальнай.

Ягады з маразільніка

Ягады і садзіна павінны быць замарожаны толькі адзін раз — пажадана ў пакеціку ці ў поліэтыленавай пасудзіне, і абавязкова пасобку, а не каміжком. У замарожаным выглядзе лёгка аддзяліць патрэбную колькасць. Але варта ім крыху пабыць у цэплі, і яны ператвараюцца ў кашу.

Зручна, калі ў пасудзіне ягады аднаго памеру, і растуцца яны будыць адначасова. Замарожаны плод прыходзіць у сябе доўга — цяпла баіцца. Калі ёсць магчымасць, пры размарожванні патрымаць, напрыклад ягады, перад вентылятарам, а яшчэ праз хвілін 10 яны канчаткова ажывуць у пакоі. Цёплая вада таксама шкодзіць ягадам, якія размарожваюцца, — яны страчваюць колер, смік і вітаміны, а пэчка СВЧ ягады сушыць. Так што лепш за ўсё размарожваць фрукты і гародніну проста на паветры.

Замарожана вішня страчвае 20 працэнтаў вітамінаў, заледзянелыя парачкі — 15 працэнтаў, журавіны — 10 працэнтаў, клубніцы і ананас — 5 працэнтаў вітамінаў.

Бактэрыі бываюць розныя

Усе мы ведаем, што ёсць бактэрыі, якія здольныя абараніць наш арганізм ад хвароб. Але такія бактэрыі знойдзены і для раслін. Яны дапамагаюць выраставаць і захаваць ураджай, асабліва ў сырое і халаднаватае лета, калі грыбная інфекцыя паражэ караняплоды і бульбу ў агародзе і пры захоўванні. Даследуючы бактэрыяльныя прэпараты, вучоныя выявілі, што апыркванне клубняў і караняплодаў пасля уборкі (напрыклад, прэпаратам «Экстрасол») і захоўванне ўраджаю пры тэмпературах з градусаў скарачае страты морквы ад гнілі амаля на трыццаць, а бульбы — на 20 працэнтаў. Гэты працэнт павялічваецца, калі сумяшчаць апрацоўку бактэрыяльнымі прэпаратамі караняплодаў і клубняў з дзынфікацыі сівочшчаў і тары. Пры гэтым бактэрыі не ўплываюць на смак, пах і кулінарныя якасці гародніны, здароўе чалавека, не забурджаюць навакольнае асяроддзе.

Вострапахучыя травы пад рукой

Зімой на акне, а летам на балконе або лоджы можна вырошчваць вострапахучыя агароднінныя расліны. Іх дабульваюць у ежу, каб надаць стравам свеаеасліны смак і водар. У якасці такіх дабавак выкарыстоўваюць змелена кропу, пятрушкі, базілік, чаберу, шматгадовыя зялёныя культуры — кмену, анісу, мяты пярцовай, шалфей мускатнага і інш.

Кроп — халадаустойлівая аднагодка расліна. Насенне прарастае пры тэмпературах 8 градусаў, а лісты развіваюцца пры 5—8 градусах. Усходы з'яўляюцца на 10—14 дзень пасля пасеву. Гэта расліна доўгае дня лепш за ўсё развіваецца пры 10—12 гадзінным днём.

Кроп патрабавальны да вільготнасці глебы, асабліва ў перыяд прарастання насення і росту лістоў. Пры недахопе вільгаці лісты робяцца грубымі, драбнелі, пры малым асвятленні расліны выцгваюцца, колькасць карысных пажыўных рэчываў у іх зніжаецца. У пакоі сцябу пачынаюць у канцы лютага — пачатку сакавіка. За два—тры дні да высеву насенне намочваюць, мяняючы ваду 3—4 разы ў дзень, а затым падсушваюць да сыпчугага стану і высваюць у скрынкі, запуюнныя ўрадлівай глебай слоем 12—14 см (глебыня, на якую запраўляюць насенне, 1—2 см). Затым паверхню глебы злёгку прыскаваюць. Сцябу праводзіць з інтэрвалам у дзесць дзён, выкарыстоўваючы для гэтага гатункі рознай хуткасці.

Да з'яўлення усходаў тэмпературу падтрымліваюць каля 20 градусаў, затым зніжаюць на два—тры дні да 10 градусаў і зноў павышаюць да 14—16 градусаў. Даглядаюць за культуры рэгулярным рыхленні і палівае.

Пры дастатковым асвятленні кроп у пакаёвай тэмпературы вырошчваецца і як ушчыльняльнік агурку і памідораў. Найбольшую каштоўнасць маюць маладыя зялёныя лісточкі кропу, багатыя на аскарбінавую кіслату і карацин, а таксама аэфрыяны алеі.

Базілік — аднагодкавая расліна. Усе наземныя часткі расліны змяшчаюць эфрыяны алеі, якія маюць прыемны пах. Лісты базіліку — каштоўная крыніца карацину і рудіну — вызначаюцца добрым смакам і прыемнымі водарам.

Базілік вельмі патрабавальны да цяпла і святла. Насенне прарастае толькі пры высокіх тэмпературах (25—30 градусах). Расліна любіць вільгаць, асабліва ў першы перыяд жыцця да пачатку

цвіцення, не выносіць кіслых і засаленых глебаў. На акне лепш за ўсё вырошчваць невялікі кампактны формы базіліку, адна з іх — Ісперыя.

У пакаёвых умовах базілік вырошчваецца пасевам насення ў грунт альбо расадай, якую рыхтуюць на працягу 35—40 дзён.

Насеннем базілік мэтазгодна высяваць з вясны (канец сакавіка — пачатак красавіка). Сцябу праводзіць у скрынках з добра прагэтай глебай радкамі праз

Закон Рэспублікі Беларусь аб донарастве крыві і яе кампанентаў

ГЛАВА 1 АГУЛЬНЫЯ ПАЛАЗЖЭННІ АРТУКУЛ 1. Асноўныя тэрміны, якія выкарыстоўваюцца ў гэтым Заcone, іх вызначэнні

Для мэтаў гэтага Закона выкарыстоўваюцца наступныя асноўныя тэрміны і іх вызначэнні:

аўтадацарства — працэс забору, аўтадавання і кансервацыі крыві і яе кампанентаў (далей — кроў, яе кампаненты) пацыента ў сувязі з правядзеннем медыцынскага ўмяшання, якое суправаджаецца кровастратай, у мэтах наступнага пералівання крыві, яе кампанентаў гэтаму ж пацыенту;

беспаспечны кроў, яе кампаненту — сукупнасць уласцівасцяў і характарыстык, пры якіх кроў, яе кампаненты не ўзбуджылі, небяспечны для жыцця і здароўя рэцыпіента;

дацэна крыві, яе кампанентаў — працэдура забору крыві, яе кампанентаў;

донар крыві, яе кампанентаў (далей — донар) — асоба, якая добраахвотна здае сваю кроў, яе кампаненты;

донарская функцыя — добраахвотная здача донарам крыві, яе кампанентаў;

донарства крыві, яе кампанентаў (далей — донарства) — сістэма мерапрыемстваў, якая ўключае нарыхтоўку, перапрацоўку, захоўванне, пераліванне, рэалізацыю крыві, яе кампанентаў;

нарыхтоўка крыві, яе кампанентаў — комплекс мерапрыемстваў, які ўключае абор донараў, забар крыві, яе кампанентаў у донара, іх абследаванне і кансервацыю;

якасць крыві, яе кампанентаў — сукупнасць уласцівасцяў і характарыстык крыві, яе кампанентаў, якія абумоўліваюць здольнасць аднаўляць нармальную жыццяздольнасць арганізма рэцыпіента і кампенсуюць яго функцыянальныя магчымасці, парашуны ў выніку захворвання;

кампаненты крыві — састануйныя элементы крыві (эрытрацыты, лейкоцыты, тромбоцыты, плазма, крывя-праціпігата), прыгатаваныя з крыві рознымі метадамі;

кроў — сумяшчана кроў, нарыхтаная ад донара ў стэрільных кантэйнерах (флакон) з антыагулянтамі прызначаная для пералівання, прыгатаваная кампанентаў крыві, вытворчасці лекавых сродкаў і вырабаў медыцынскага прызначэння;

арганізацыя пералівання крыві — дзяржаўная арганізацыя аховы здароўя, якая ажыццяўляе ва ўстаноўленым заканадаўстве Рэспублікі Беларусь парадку нарыхтоўку, перапрацоўку, захоўванне і рэалізацыю крыві, яе кампанентаў;

пераліванне крыві, яе кампанентаў — увардженне крыві, яе кампанентаў у арганізм рэцыпіента ў мэтах аказання яму медыцынскай дапамогі;

рэцыпіент — пацыент, які мае патрэбу ў пераліванні крыві, яе кампанентаў альбо якому пераліваецца кроў, яе кампаненты па медыцынскіх паказаннях;

трансфузіялагічная актыўнасць — судасніны паміж колькасцю рэцыпіентаў і колькасцю ўсіх пацыентаў, якім была аказана медыцынская дапамога ў стацыянарных умовах, у межах адной арганізацыі аховы здароўя за год.

Артыкул 2. Заканадаўства Рэспублікі Беларусь аб донарастве

Заканадаўства Рэспублікі Беларусь аб донарастве грунтуецца на Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь і складаецца з гэтага Закона, актаў Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь і іншых актаў заканадаўства Рэспублікі Беларусь, у тым ліку міжнародных дагавораў Рэспублікі Беларусь.

Калі міжнародным дагаворам Рэспублікі Беларусь устаноўлены іншыя правылы, чым тыя, якія ўтрымліваюцца ў гэтым Заcone, то прымяняюцца правылы міжнароднага дагавора.

Артыкул 3. Сфера дзеяння гэтага Закона

Гэты Закон рэгулюе адносіны, што ўзнікаюць пры нарыхтоўцы, перапрацоўцы, захоўванні, пераліванні, рэалізацыі крыві, яе кампанентаў для аказання медыцынскай дапамогі і іншым мэтаў, вызначаных гэтым Заcone.

Артыкул 4. Ліцэнзаванне ў галіне донарства

Тэкт з з'яўлення неафіцыйна перададзенаго Закона.

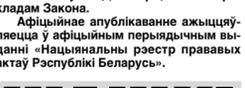
Афіцыйнае апублікаванне ажыццяўляецца ў афіцыйным перыядычным выданні «Нацыянальны рэстр прававых актаў Рэспублікі Беларусь».

ШАШКІ

Пад рэдакцыяй майстра спорту Мікалая ГРУШЭУСКАГА

ПАВАРОТЫ НА ДОШЦЫ

Майстар кампізіцыі Пётр Шкльдаў (Наваполацк) даслаў для сваёго аўтарскага конкурсу-12 зюдаў і яго розныя павароты на дошцы:

№ 20. **Белыя:** е7, дамки f6, f8, g1 (4). **Чорныя:** дамки b4, d2, e1 (3). № 21. **Белыя:** дамки e5, f6, g7, h4 (4). **Чорныя:** дамки a5, b4, d2 (3). № 22. **Белыя:** дамки b2, c3, e1, g1 (4). **Чорныя:** дамки d8, e7, g5 (3). № 23. **Белыя:** h2, дамки a5, b2, c3 (4). **Чорныя:** дамки e7, g5, h4 (3). Ва ўсіх задумках перавага на баку белых.

65-ГОДЗЕ ГРОСМАЙСТРА

Юго справі Віталі Габрыелян — чатырохразовы чэмпіён ССРСР, аўтар шматлікіх дапаможнікаў па шахах. Цікава, што ўсю сяню юбіляра шахшачыя: сыны — майстры спорту, жонка — кандыдат у майстры. Зара жывуць яны ў Мар'інай Горцы. Працуе Віталі прадпрыемальнікам. На свае сродкі арганізуе міжнародныя юнацкія турніры пад назвай «Лістапад». Сваю ўласную форму падтрымлівае, выступаючы за каманду мясцовага шахшачнага клуба «Добют», і паказвае малым ігракам прыклады прыгожай гульні на 64-клетчатнай дошцы. Азін з іх перадаў па электроннай пошце міжнародны майстар Віталі Варушыла: **Белыя** (С. Гладкі, Мінск): a5, b2,

e1, e3, f2, h2 (6). **Чорныя** (В. Габрыелян): c5, c7, e5, f8, h4, h6 (6). Ход чорных: 1. ...hg5. h3 g7 3. bc3. Далей згуляе самастойна ў рамках нашага бліца-5/8/2.

АМАТАРАМ СТАКЛЕТАК

Для іх вядучы рубрыкі падрыхтаваў бліц-5/6/6:

Белыя: 10, 14, 19, 20, 24, 28, 30, 32, 35, 37, 38 (11). **Чорныя:** 5, 8, 12, 16, 18, 23, 36, 39, 44 (9). Выйгрыш.

Наступныя яго канструкцыі разбярэце па-за конкурсам. У іх таксама перамога белых:

1. **Белыя:** 10, 11, 16, 17, 24, 25, 29, 30, 40, 49 (10). **Чорныя:** 1, 9, 18, 22, 26, 27, 28, 31, 38, 41 (10).

2. **Белыя:** 6, 15, 17, 19, 21, 23, 36, 41, 49. **Чорныя:** 1, 3, 8, 9, 26, 28, 32, 34, 39, 44 (10).

Тэрмін для адказаў традыцыйны — два тыдні. Напісваючыце іх на адрас: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а, рэдакцыя газеты «Вязда», рубіка «Шахкі».

РАШЭННІ

Калі ласка, правярце свае рашэнні ранейшых заданняў.

Аўтарскі-11/11 (У. Матус): 24, 44, 1, 1, 37, 3, 28, 33х.

Аўтарскі-12/13 (П. Шкльдаў): d2 (d4B) h6 (g7) f8(c3) f6 (d2) c3, a3+. A(cB4) h6 (a3) f6 (e7) b6, g7+. B(d6) h6 (e5) f4, a7 (b4/e7C) d4+. C(g7) d4 (h6) c3 (g5) d2 (h4) e1+.

Бліц-5/7/1 (Я. Кандрачэнка — М. Фёдарыў). Пасля 1. cB4 былі бліскучы працяг 1. ...g6f2. e2g7 bA5 3. dD8 aHx.

ліцэнзаванне ў галіне донарства ажыццяўляецца ў адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь аб ліцэнзаванні.

Артыкул 5. Фінансаванне донарства

Фінансаванне донарства ажыццяўляецца за кошт сродкаў рэспубліканскага і (або) мясцовага бюджэта, бязвыплатнага (спонсарскага) дапамогі грамадзян асоб і (або) індывідуальных прадпрыемальнікаў, а таксама за кошт іншых крыніц, не забароненых заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

ГЛАВА 2 ДЗЯРЖАўНАЕ РЕГУЛІВАННЕ ў ГАЛІНЕ ДОНАРСТВА

Артыкул 6. Асноўныя прынцыпы дзяржаўнай палітыкі Рэспублікі Беларусь у галіне донарства

Асноўныя прынцыпамі дзяржаўнай палітыкі Рэспублікі Беларусь у галіне донарства з'яўляюцца:

рэалізацыя і прапаганда донарства; добраахвотнасць здачы крыві, яе кампанентаў;

забяспечэнне захаванасці здароўя донара пры выкананні ім донарскай функцыі;

правядзенне мерапрыемстваў, накіраваных на забеспячэнне беспякі якасці крыві, яе кампанентаў;

падтрымка і развіццё міжнароднага супрацоўніцтва; адказнасць за нанесенне шкоды жыццю або здароўю донара, рэцыпіента.

Артыкул 7. Дзяржаўнае рэгуліраванне ў галіне донарства

Дзяржаўнае рэгуліраванне ў галіне донарства ажыццяўляецца Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь, Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь, Міністэрствам аховы здароўя Рэспублікі Беларусь, іншымі дзяржаўнымі арганізмам, у тым ліку мясцовымі выканаўчымі і распарадкальнымі арганізмам, у межах іх паўнамоцтваў.

Артыкул 8. Паўнамоцтвы Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь у галіне донарства

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь вызначае аздійноў дзяржаўную палітыку і ажыццяўляе дзяржаўнае рэгуліраванне ў галіне донарства ў адпаведнасці з Канстытуцыяй Рэспублікі Беларусь, гэтым Заconeм і іншымі заканадаўчымі актамі Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 9. Паўнамоцтвы Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь у галіне донарства

Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь у галіне донарства:

забяспечвае правядзенне аздійноў дзяржаўнай палітыкі;

забяспечвае развіццё міжнароднага супрацоўніцтва;

ажыццяўляе іншыя паўнамоцтвы ў адпаведнасці з Канстытуцыяй Рэспублікі Беларусь, гэтым Заconeм, іншымі законамі Рэспублікі Беларусь і актамі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 10. Паўнамоцтвы Міністэрства аховы здароўя Рэспублікі Беларусь і іншых дзяржаўных арганізмаў у галіне донарства

Рэспубліканскім арганізмам дзяржаўнага кіравання, адказным за арганізацыю, развіццё і прапаганду донарства, з'яўляецца Міністэрства аховы здароўя Рэспублікі Беларусь.

У мэтах забеспячэння арганізацыі, развіцця і прапаганды донарства Міністэрства аховы здароўя Рэспублікі Беларусь:

праводзіць аздійноў дзяржаўную палітыку ў галіне донарства; вызначае парадак медыцынскага агляду донараў;

вызначае парадак нарыхтоўкі, перапрацоўкі, захоўвання, пералівання крыві, яе кампанентаў;

вызначае парадак рэалізацыі крыві, яе кампанентаў, калі інашэ не вызначана гэтым Заconeм;

арганізуе работу па прыяжненні грамадзян да ажыццяўлення донарскай функцыі;

прымае меры па забеспячэнні беспякі і якасці крыві, яе кампанентаў; ажыццяўляе іншыя паўнамоцтвы ў адпаведнасці з гэтым Заconeм і іншымі актамі заканадаўства Рэспублікі Беларусь.

Іншыя дзяржаўныя органы рэалізоў дзяржаўную палітыку ў галіне донарства ў межах сваіх паўнамоцтваў.

Артыкул 11. Паўнамоцтвы мясцовых выканаўчых і распарадчых арганізмаў у галіне донарства

Мясцовыя выканаўчыя і распарадчыя органы абласнога і базавага ўзроўня ў галіне донарства:

аб'яўляюць аб аб'яві аб тым, што ў гэтым Заcone, іх абследаванне і кансервацыю;

аб'яўляюць аб тым, што ў гэтым Заcone, іх абследаванне і кансервацыю;

аб'яўляюць аб тым, што ў гэтым Заcone, іх абследаванне і кансервацыю;

аб'яўляюць аб тым, што ў гэтым Заcone, іх абследаванне і кансервацыю;

аб'яўляюць аб тым, што ў гэтым Заcone, іх абследаванне і кансервацыю;

аб'яўляюць аб тым, што ў гэтым Заcone, іх абследаванне і кансервацыю;

аб'яўляюць аб тым, што ў гэтым Заcone, іх абследаванне і кансервацыю;

аб'яўляюць аб тым, што ў гэтым Заcone, іх абследаванне і кансервацыю;

аб'яўляюць аб тым, што ў гэтым Заcone, іх абследаванне і кансервацыю;

аб'яўляюць аб тым, што ў гэтым Заcone, іх абследаванне і кансервацыю;

аб'яўляюць аб тым, што ў гэтым Заcone, іх абследаванне і кансервацыю;

аб'яўляюць аб тым, што ў гэтым Заcone, іх абследаванне і кансервацыю;

аб'яўляюць аб тым, што ў гэтым Заcone, іх абследаванне і кансервацыю;

аб'яўляюць аб тым, што ў гэтым Заcone, іх абследаванне і кансервацыю;

аб'яўляюць аб тым, што ў гэтым Заcone, іх абследаванне і кансервацыю;

аб'яўляюць аб тым, што ў гэтым Заcone, іх абследаванне і кансервацыю;

забяспечваюць арганізацыю донарства на адпаведнай тэрыторыі; ажыццяўляюць фінансаванне і матэрыяльна-тэхнічнае забеспячэнне падпарадкаваным ім арганізацыям пералівання крыві;

каардынуюць і кантралююць дзейнасць арганізацыі пералівання крыві па забеспячэнні крывёю, яе кампанентамі арганізацыі аховы здароўя на адпаведнай тэрыторыі;

ажыццяўляюць іншыя паўнамоцтвы ў адпаведнасці з актамі заканадаўства Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 12. Дзяржаўны кантроль за якасцю крыві, яе кампанентаў

Кроў, яе кампаненты падлягаюць дзяржаўнаму кантролю за іх якасцю і не могуць выкарыстоўвацца да яго праходжання.

Дзяржаўны кантроль за якасцю крыві, яе кампанентаў уключае мерапрыемствы, накіраваныя на выкананне патрабаванняў актаў заканадаўства Рэспублікі Беларусь, якія рэгламентуюць забеспячэнне якасці крыві, яе кампанентаў.

Парадак ажыццяўлення дзяржаўнага кантролю за якасцю крыві, яе кампанентаў вызначаецца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 13. Кантроль за выкананнем патрабаванняў беспякі пры пераліванні крыві, яе кампанентаў

Парадак ажыццяўлення дзяржаўнага кантролю за якасцю крыві, яе кампанентаў вызначаецца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 14. Задачы камісіі па кантролі за пераліваннем крыві, яе кампанентаў

Камісія па кантролі за пераліваннем крыві, яе кампанентаў уключае:

аб'яўляе аб тым, што ў гэтым Заcone, іх абследаванне і кансервацыю;

аб'яўляе аб тым, што ў гэтым Заcone, іх абследаванне і кансервацыю;

аб'яўляе аб тым, што ў гэтым Заcone, іх абследаванне і кансервацыю;

аб'яўляе аб тым, што ў гэтым Заcone, іх абследаванне і кансервацыю;

аб'яўляе аб тым, што ў гэтым Заcone, іх абследаванне і кансервацыю;

аб'яўляе аб тым, што ў гэтым Заcone, іх абследаванне і кансервацыю;

аб'яўляе аб тым, што ў гэтым Заcone, іх абследаванне і кансервацыю;

аб'яўляе аб тым, што ў гэтым Заcone, іх абследаванне і кансервацыю;

аб'яўляе аб тым, што ў гэтым Заcone, іх абследаванне і кансервацыю;

аб'яўляе аб тым, што ў гэтым Заcone, іх абследаванне і кансервацыю;

аб'яўляе аб тым, што ў гэтым Заcone, іх абследаванне і кансервацыю;

аб'яўляе аб тым, што ў гэтым Заcone, іх абследаванне і кансервацыю;

аб'яўляе аб тым, што ў гэтым Заcone, іх абследаванне і кансервацыю;

аб'яўляе аб тым, што ў гэтым Заcone, іх абследаванне і кансервацыю;

аб'яўляе аб тым, што ў гэтым Заcone, іх абследаванне і кансервацыю;

аб'яўляе аб тым, што ў гэтым Заcone, іх абследаванне і кансервацыю;

аб'яўляе аб тым, што ў гэтым Заcone, іх абследаванне і кансервацыю;

аб'яўляе аб тым, што ў гэтым Заcone, іх абследаванне і кансервацыю;

аб'яўляе аб тым, што ў гэтым Заcone, іх абследаванне і кансервацыю;

аб'яўляе аб тым, што ў гэтым Заcone, іх абследаванне і кансервацыю;

аб'яўляе аб тым, што ў гэтым Заcone, іх абследаванне і кансервацыю;

аб'яўляе аб тым, што ў гэтым Заcone, іх абследаванне і кансервацыю;

аб'яўляе аб тым, што ў гэтым Заcone, іх абследаванне і кансервацыю;

аб'яўляе аб тым, што ў гэтым Заcone, іх абследаванне і кансервацыю;

аб'яўляе аб тым, што ў гэтым Заcone, іх абследаванне і кансервацыю;

аб'яўляе аб тым, што ў гэтым Заcone, іх абследаванне і кансервацыю;

аб'яўляе аб тым, што ў гэтым Заcone, іх абследаванне і кансервацыю;

аб'яўляе аб тым, што ў гэтым Заcone, іх абследаванне і кансервацыю;

аб'яўляе аб тым, што ў гэтым Заcone, іх абследаванне і кансервацыю;

аб'яўляе аб тым, што ў гэтым Заcone, іх абследаванне і кансервацыю;

аб'яўляе аб тым, што ў гэтым Заcone, іх абследаванне і кансервацыю;

аб'яўляе аб тым, што ў гэтым Заcone, іх абследаванне і кансервацыю;

аб'яўляе аб тым, што ў гэтым Заcone, іх абследаванне і кансервацыю;

аб'яўляе аб тым, што ў гэтым Заcone, іх абследаванне і кансервацыю;

аб'яўляе аб тым, што ў гэтым Заcone, іх абследаванне і кансервацыю;

аб'яўляе аб тым, што ў гэтым Заcone, іх абследаванне і кансервацыю;

Пераліванне крыві, яе кампанентаў ажыццяўляюць арганізацыі аховы здароўя ў парадку, які вызначаецца Міністэрствам аховы здароўя Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 17. Абавязкі наймальніка па сядзеінічанні донарства

Наймальнік абавязаны:

акваваць сядзеінічанне арганізацыям пералівання крыві ў прыцягненні работнікаў да ажыццяўлення донарскай функцыі;

выдзяляць на бязвыплатнай аснове арганізацыям пералівання крыві неабходныя паміжшкі, тэрыторыю для размяшчэння спецыяльнага аўтапрапарату на час здароўя

